

Lovforslag nr. L 188. Fremsat den 30. januar af Bjørn Westh (S), Svend Andersen (S), Arne Jensen (S), Preben Lange (S), Lohmann (S), Helge Mortensen (S), Henning Nielsen (S) og Stavad (S)

Forslag

til

Lov om husdyrsydomme

Kapitel 1

Formål og område

§ 1. Formålet med denne lov er at sikre sundhedstilstanden blandt husdyr ved at iværksætte foranstaltninger og tilvejebringe regler med henblik på at forebygge, overvåge og bekæmpe husdyrsydomme.

§ 2. Loven omfatter alle husdyrsydomme, herunder de sygdomme, der er optaget i et bilag til loven.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan foretage ændringer i bilaget.

Stk. 3. Loven omfatter ikke sygdom, der på dertil autoriserede laboratorier i forsøgs-mæssigt øjemed påføres dyr, jf. dog § 30.

§ 3. Loven finder anvendelse på dyr, der holdes i erhvervs- eller produktionsmæssigt øjemed eller som hobbydyr, herunder dyr i zoologiske haver, dyreparker og cirkus, samt på vildtlevende dyr.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at visse dyrearter i nærmere bestemt omfang undtages fra loven.

Kapitel 2

Anmeldelse og diagnosticering

§ 4. Ejere eller brugere af dyr eller andre, som i deres varetægt har dyr, som er eller kan mistænkes for at være angrebet af en af de sygdomme, der er nævnt i bilaget til loven, skal tilkalde en dyrlæge.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om, at dyrlæge skal tilkaldes, såfremt visse nærmere angivne symptomer forekommer hos dyr.

§ 5. Når en dyrlæge tilkaldes i henhold til § 4, skal dyrlægen foretage det fornødne med henblik på at be- eller afkræfte mistanken.

Stk. 2. Hvis en dyrlæge, efter undersøgelser foretaget i henhold til stk. 1 eller i øvrigt i forbindelse med sit arbejde, får mistanke om, at der foreligger en sygdom, som er omfattet af punkt I i bilaget, skal dyrlægen underrette Veterinærdirektoratet.

Stk. 3. Hvis en dyrlæge efter undersøgelser foretaget i henhold til stk. 1 eller i øvrigt i forbindelse med sit arbejde får mistanke om, at der foreligger en sygdom, som er omfattet af punkt II i bilaget, skal dyrlægen foretage undersøgelser og herunder i fornødent omfang udtage prøver efter regler fastsat i medfør af § 6.

§ 6. Landbrugsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om, hvorledes der skal forholdes ved mistanke om eller forekomst af sygdomme, der er omfattet af loven, herunder om undersøgelser, udtagning og indsendelse af prøver, om laboratorieundersøgelser og om indberetning til Veterinærdirektoratet.

Kapitel 3

Bekæmpelsesforanstaltninger ved sygdomsudbrud

§ 7. Landbrugsministeren kan påbyde iværksat bekæmpelsesforanstaltninger med henblik på at hindre eller begrænse udbredelse af husdyrsygdomme og for at imødegå risiko for udbredelse, indtil mistanke om sygdom er endeligt afkræftet.

Stk. 2. Foranstaltninger i henhold til stk. 1 kan omfatte undersøgelse, behandling, vaccination, mærkning samt isolation af eller tilsyn med dyr, pasteurisering, sterilisering, desinfektion, destruktion og tilintetgørelse af animalske produkter, selvdøde eller aflivede dyr, foder, gødning og materiale i øvrigt, som kan være kontamineret, samt tilsyn med eller afspærring af anlæg, ejendomme eller områder.

Stk. 3. Landbrugsministeren kan desuden forbyde enhver flytning af dyr, animalske produkter, foder og foderstoffer, strøelse og andet materiale, som indebærer risiko for videre udbredelse af sygdom, samt forbyde eller begrænse afholdelse af markeder, auktioner, dyrskuer og enhver anden samling af dyr.

§ 8. Landbrugsministeren kan påbyde, at dyr, der er eller kan mistænkes for at være angrebet af en af de sygdomme, der er opført i bilaget, skal aflives, hvis det skønnes nødvendigt for at bekæmpe sygdommen eller for at be- eller afkræfte mistanken.

Kapitel 4

Omsætning af dyr

§ 9. Ejere af husdyrbesætninger skal registrere afgang fra henholdsvis tilgang til besætningen af dyr. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 10. Klovbærende dyr, som flyttes, bringes i omsætning, herunder til slagtning, eller tilføres samlinger af dyr, skal være kendetegnet eller ledsaget af dokumentation, således at dyrenes oprindelse og identitet kan fastslås og sundhedstilstanden kan vurderes. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler herom. Reglerne kan indeholde krav om, at en bestemt form for mærkning eller dokumentation skal anvendes.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan bestemme, at andre dyr end klovbærende dyr skal være omfattet af stk. 1.

§ 11. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at dyr under transport og dyr på steder, hvor dyr bringes sammen, holdes adskilt fra dyr med anden eller ukendt sundhedstilstand.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om smittebeskyttende foranstaltninger i forbindelse med transport af dyr, herunder om renholdelse af vogne.

§ 12. Etablering af permanente markedspladser, auktionslokaler eller samlestadde for dyr skal godkendes af landbrugsministeren, der fastsætter nærmere regler herom, herunder om indretning, drift og dyrlægetilsyn m.v.

Stk. 2. Markeder, dyrskuer og auktioner, som afholdes lejlighedsvis, skal forinden afholdelsen anmeldes til landbrugsministeren. Ministeren fastsætter nærmere regler om anmeldelseordningen, herunder om, hvor lang tid forud for afholdelsen anmeldelse skal ske, samt om indretning, drift og dyrlægetilsyn. Reglerne kan indeholde bestemmelser om, hvilke dyrearter der kan tilføres markeder.

§ 13. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at personer, virksomheder, foreninger m.v., der erhvervsmæssigt omsætter klovbærende dyr, skal godkendes hertil af landbrugsministeren.

Stk. 2. I regler udstedt i medfør af stk. 1 kan det bestemmes, at det er en betingelse for godkendelse, at der sker registrering af køb og salg, og at grov eller gentagen overtrædelse af betingelserne eller af bestemmelserne i denne lov eller af regler fastsat i medfør af loven kan medføre tilbagekaldelse af godkendelsen.

Stk. 3. Landbrugsministeren kan bestemme, at personer, virksomheder, foreninger m.v., der omsætter andre dyr end klovbærende dyr, skal være omfattet af regler udstedt i medfør af stk. 1 og 2.

Kapitel 5

Animalsk affald

§ 14. Selvdøde og aflivede dyr, kød- og slagteaffald, som er uegnet eller ikke agtes

anvendt til menneskeføde, samt andre animalske affaldsprodukter skal opbevares og håndteres på en sådan måde, at smitstof eller andre skadelige stoffer ikke kan spredes. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 2. Produkter som nævnt i stk. 1 må ikke anvendes som foder til dyr, medmindre landbrugsministeren har meddelt tilladelse hertil.

§ 15. Virksomheder, der indsamler, opbevarer, behandler eller distribuerer produkter som nævnt i § 14 med henblik på destruktion af smitstof eller til fodring af dyr, skal autoriseres af landbrugsministeren, der fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af stk. 1, kan der fastsættes bestemmelser om opbevaring, transport, behandling, destruktion og anvendelse af de i § 14 nævnte produkter. Der kan endvidere fastsættes bestemmelser om virksomhedernes indretning og drift samt om tilsyn med virksomhederne og betaling herfor.

Stk. 3. I regler, der fastsættes i medfør af stk. 1, kan der endvidere fastsættes bestemmelser om virksomhedernes pligt til at aftage produkter til destruktion.

Kapitel 6

Foder

§ 16. Med henblik på at hindre smittespredning eller anden sundhedsmæssig risiko for husdyr kan landbrugsministeren fastsætte bestemmelser om behandling, opbevaring og anvendelse af produkter, der anvendes som foder til husdyr, og om udtagning af prøver heraf samt bestemmelser om dyrehold i forbindelse med erhvervsmæssig fremstilling af foder.

Stk. 2. I bestemmelser, der fastsættes i medfør af stk. 1 kan der fastsættes regler om forbud mod anvendelse af foder, der skønnes at kunne medføre smittefare eller anden sundhedsmæssig risiko for husdyr.

Kapitel 7

Kunstig sædoverføring og ægtransplantation

§ 17. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om sundhedsmæssige krav til husdyr, hvis sæd, æg eller embryoner kunstigt over-

føres til andre dyr, samt til sæd, æg eller embryoner, der er bestemt til kunstig sædoverføring eller ægtransplantation.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte bestemmelser om mærkning af husdyr, der anvendes til sædudtagning, leverer æg eller embryoner, eller hvortil sæd eller embryoner overføres, og af det derved frembragte afkom.

§ 18. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at husdyr, sæd, æg eller embryoner fra husdyr, som skal anvendes til kunstig sædoverføring eller ægtransplantation på andres dyr, kun må holdes eller opbevares på virksomheder, som er godkendt dertil af landbrugsministeren.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om virksomhedernes indretning og drift, herunder regler vedrørende personalemæssige forhold, vedrørende besøg på virksomhederne samt regler om, at der ikke på virksomheden må findes andet dyrehold end den til driften nødvendige dyrebestand.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere bestemmelser om opsamling, bedømmelse, præparation, identifikation, opbevaring, forsendelse og kunstig overføring af sæd, æg og embryoner samt om virksomhedernes pligt til at føre journaler og indberette forhold vedrørende sygdomstilfælde og frugtbarhedskontrol til Veterinærdirektoratet.

§ 19. Kunstig overføring af sæd eller embryoner til husdyr og kunstig opsamling af æg eller embryoner fra husdyr må kun udføres af autoriserede dyrlæger eller af personer, som Veterinærdirektoratet har givet særlig tilladelse dertil. Landbrugsministeren fastsætter nærmere betingelser for opnåelse af tilladelsen.

§ 20. Husdyr, der benyttes af en forening, et selskab eller anden sammenslutning til udtagning af sæd til kunstig overføring på medlemmernes husdyr eller til kunstig befrugtning af æg, som skal transplanteres til medlemmernes husdyr, er omfattet af bestemmelserne i dette kapitel.

Kapitel 8

Dyrehold, overvågnings- og sundhedsprogrammer, sundhedskontrol m.v.

§ 21. Landbrugsministeren kan forbyde dyrehold på steder, der frembyder særlig sundhedsmæssig risiko for husdyr.

§ 22. Med henblik på at hindre smittespredning og sikre, at dyr holdes under sundhedsmæssigt forsvarlige forhold, kan landbrugsministeren fastsætte regler om indretning og drift af virksomheder, bygninger, stalde, arealer og lignende steder, hvor dyr holdes eller bringes sammen.

§ 23. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om programmer til overvågning, analyse og forbedring af sundhedstilstanden blandt husdyrene.

Stk. 2. Reglerne kan indeholde bestemmelser om indsamling, registrering og bearbejdning af data, der kan belyse besætningers sundhedsmæssige status, om organisering af programmerne og om indberetning af data til Veterinærdirektoratet samt om afhjælpning af sundhedsmæssige problemer.

§ 24. Landbrugsministeren kan fastsætte bestemmelser om sundhedskontrol med dyr af bestemte arter eller inden for et afgrænset område, om forebyggende behandlinger samt om dyrlægetilsyn med virksomheder, besætninger, zoologiske haver og lignende steder med dyrehold.

§ 25. I regler, der fastsættes i medfør af §§ 23 og 24, kan der fastsættes bestemmelser om mærkning af og om udtagning af prøver fra dyr og produkter af disse til undersøgelse for sygdomme eller sygelige tilstande.

§ 26. Landbrugsministeren kan påbyde foranstaltninger, der tager sigte på at forebygge eller hindre, at sygdomme overføres mellem dyr og mennesker.

Kapitel 9

Veterinære lægemidler m.v.

§ 27. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, herunder forbyde, udlevering og anvendelse af vacciner, sera, immunologiske testpræparater, lægemidler fremstillet af animalske produkter samt andre lægemidler til veterinær anvendelse. I reglerne kan fastsættes bestemmelser om, at husdyr, der er behandlet med, har indtaget eller optaget læge-

midler som nævnt i 1. punktum ikke må fjernes fra besætningen inden en nærmere fastsat tid.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af stk. 1, kan det bestemmes, at dyrlæger og husdyrejere skal føre ordnede optegnelser over udlevering og anvendelse af veterinære lægemidler som nævnt i stk. 1, og at optegnelserne skal stilles til rådighed for landbrugsministeren.

Stk. 3. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om anvendelse af desinfektionsmidler og andre produkter, der tjener til forebyggelse og bekæmpelse af sygdomsforvoldende årsager i husdyrs miljø.

§ 28. Landbrugsministeren kan efter forhandling med indenrigsministeren fastsætte regler om kontrol med indholdet af vacciner, sera, immunologiske testpræparater, lægemidler fremstillet af animalske produkter og andre lægemidler til veterinær anvendelse. I reglerne kan det bestemmes, at udgifter i forbindelse med kontrollen skal afholdes af den, der markedsfører produktet.

§ 29. Til at rådgive Sundhedsstyrelsen i sager om vacciner, sera og lignende lægemidler til veterinær anvendelse nedsætter landbrugsministeren et udvalg med repræsentanter for Sundhedsstyrelsen, Veterinærdirektoratet og de veterinære institutter og laboratorier.

§ 30. Landbrugsministeren kan fastsætte regler for forskning og forsøg med materialer, som kan fremkalde sygdomme, der er omfattet af bilaget til loven.

§ 31. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at der forud for udsætning, anvendelse, omsætning, import og eksport af genteknologisk fremstillede husdyr, herunder husdyr modificeret ved hjælp af genteknologisk fremstillede organismer, skal foretages anmeldelse eller meddeles godkendelse.

Kapitel 10

Betaling, erstatning m.v.

§ 32. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om betaling af udgifterne i forbindelse med foranstaltninger, der iværksettes i medfør af loven. I reglerne kan det

bestemmes, at udgifterne skal afholdes af dyrets ejer.

§ 33. Ved destruktion i henhold til § 7 af foder og af æg, mælk og lignende animalske produkter samt ved nedslagning af dyr i henhold til § 8 kan der af statskassen ydes ejeren en erstatning svarende til dyrenes eller produkternes værdi, jf. dog stk. 2, samt en erstatning til hel eller delvis dækning af det herved opståede driftstab.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte nærmere regler om beregning af erstatning i henhold til stk. 1. Reglerne kan indeholde bestemmelser om maksimering af erstatningen.

Kapitel 11

Forskellige bestemmelser

§ 34. Henlægger landbrugsministeren sine opgaver efter loven til Veterinærdirektoratet eller andre institutioner under Landbrugsministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgangen til at klage over disse myndigheders afgørelser, herunder om at afgørelserne ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om, at andre myndigheder eller private institutioner medvirker ved varetagelsen af opgaver efter loven eller efter regler fastsat i henhold til loven. Henlæggelse af opgaver til andre myndigheder eller institutioner sker efter forhandling med vedkommende minister. Ved fastsættelse af regler efter dette stykke finder stk. 1 tilsvarende anvendelse.

§ 35. Myndigheder eller personer, der af landbrugsministeren er bemyndiget til at varetage opgaver i henhold til loven, har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation, uden retskendelse, adgang til offentlige og private ejendomme og lokaliteter. Politiet yder bistand hertil. Justitsministeren kan efter forhandling med landbrugsministeren fastsætte nærmere regler herom.

§ 36. Ejere af dyr skal vederlagsfrit stille den nødvendige bistand til rådighed ved undersøgelser og udtagning af prøver og ved andre foranstaltninger, der iværksættes i henhold til loven.

§ 37. Landbrugsministeren kan fastsætte de bestemmelser, som er nødvendige for at gennemføre direktiver og beslutninger udstedt af EF vedrørende forhold, som er omfattet af denne lov, eller de bestemmelser, som er nødvendige for at anvende forordninger, som EF har udstedt på dette område.

Kapitel 12

Straffebestemmelser

§ 38. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) undlader at tilkalde dyrlæge efter § 4,
- 2) overtræder § 5, stk. 1 og 3,
- 3) undlader at foretage underretning efter § 5, stk. 2, eller
- 4) undlader at efterkomme forbud eller påbud efter § 7, § 21 og § 26.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne og af påbud og forbud i henhold til forskrifterne.

§ 39. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar. Er overtrædelsen begået af en kommune eller et kommunalt fællesskab, jf. § 60 i lov om kommunernes styrelse, kan der pålægges kommunen eller det kommunale fællesskab bødeansvar.

§ 40. Sagerne behandles som politisager. Retsmidlerne i retsplejelovens kapitel 73 kan anvendes i samme omfang som i statsadvokatsager.

Kapitel 13

Ikrafttræden m.v.

§ 41. Loven træder i kraft den 1. juli 1987.

§ 42. Følgende love ophæves:

1. Lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyrene.
 - a) Lov nr. 188 af 1. maj 1923 om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - b) Lov nr. 138 af 18. april 1925 om tillæg til lov af 14. april 1920.

- c) Lov nr. 326 af 23. december 1925 om ændring af lov af 14. april 1920.
 - d) Lov nr. 139 af 1. juli 1927 om ændringer i og tillæg til lov af 14. april 1920.
 - e) Lov nr. 175 af 5. juni 1959 om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - f) Lov nr. 431 af 17. december 1965 om ændring af lov af 14. april 1920.
 - g) Lov nr. 306 af 3. marts 1971 om ændring af lov om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - h) Lov nr. 191 af 9. maj 1984 om ændring af lov af 14. april 1920.
2. Lov nr. 424 af 30. juni 1922 om anvendelse af selvdøde dyr m.v.
 3. Lov nr. 131 af 26. marts 1941 om foranstaltninger til udryddelse af oksebremse-larven.
 4. Lov nr. 197 af 7. september 1948 om markeder m.v. for heste og kreaturer.
 5. Lov nr. 42 af 20. februar 1960 om vacci-

nation mod ondartede smitsomme pelsdyrsygdomme.

6. Lov nr. 129 af 31. marts 1960 om vaccination mod mund- og klovesyge.
7. Lov nr. 211 af 31. maj 1968 om kunstig sædoverføring på husdyr.
8. Lov nr. 214 af 31. maj 1968 om bekæmpelse af enzootisk leukose hos kvæg.

Stk. 2. Regler, der er udstedt med hjemmel i de nævnte love, forbliver i kraft, indtil de afløses af bestemmelser fastsat i henhold til denne lov.

Stk. 3. Overtrædelse af bestemmelser, der forbliver i kraft, straffes med bøde. § 38, § 39 og § 40 finder tilsvarende anvendelse.

§ 43. Loven gælder ikke for Grønland og Færøerne. Loven kan dog ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bilag til lov om husdyrsygdomme

Bilagets punkt I

Omfatter sygdomme, der skal indberettes til Veterinærdirektoratet i henhold til § 5, stk. 2.

Sygdomme der forekommer hos flere dyrearter:

Aujeszkys sygdom
bluetongue
miltbrand
mund- og klovesyge
rabies Rift Valley fever
vesikulær stomatitis

Sygdomme hos kvæg:

kvægpest
lumpy skin disease
oksens ondartede lungesyge

Sygdomme hos svin:

afrikansk svinepest
klassisk svinepest
overførbar gastroenteritis (TGE)
smitsomt blæreudslæt hos svin (SVD)
smitsom svinelammelse (Teschen syge)

Sygdomme hos små drøvtyggere:

fårekopper
fåre- og gedepest
gedekopper
scrapie

Sygdomme hos heste:

afrikansk hestepest
snive

Sygdomme hos fjerkræ:

hønspest
infektøs laryngotrakeitis hos fjerkræ
Newcastle disease

Bilagets punkt II

Omfatter sygdomme, der skal indberettes til Veterinærdirektoratet i henhold til § 5, stk. 3, jf. § 6.

Sygdomme der forekommer hos flere dyrearter:

brucellose
hydatidose
salmonellose
trikinoser
tuberkulose (bovin og human type)

Sygdomme hos kvæg:

cysticerkose hos kvæg
enzootisk leukose
infektion med bovin herpesvirus 1
(IBR/IPV)
oksebremselarve-invasion
parafilaria bovicola-invasion

Sygdomme hos svin:

cysticerkose hos svin

Sygdomme hos heste:

contagiosus equinus metritis (CEM)
infektøs anæmi
ondartet beskelesyge (dourine)
venezuelansk hesteencephalitis

Sygdomme hos fjerkræ:

fjerkrækopper
fjerkrækolera
hønsetyfus (*Salmonella gallinarum*)
ornitose (clamydiøse)
pullorum disease

Sygdomme hos pelsdyr og kaniner:

hvalpesyge hos pelsdyr
virus enteritis hos mink
myxomatose

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund

Hensigten med nærværende lovforslag er at gennemføre en ajourføring, modernisering og forenkling af den gældende husdyrsygdomslovgivning. Denne lovgivning består af lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyrene (i det følgende kaldet 1920-loven) og 9 særlove. 1920-loven er gennem årene blevet ændret ved i alt 8 ændringslove.

Udviklingen på husdyrsygdomsområdet har medført, at reglerne for en stor dels vedkommende ikke længere kan anses for tidssvarende. Nye veterinærdiagnostiske og -terapeutiske metoder har forbedret mulighederne for at forebygge, bekæmpe og i visse tilfælde helt udrydde sygdomme, således at sygdomme, som tidligere blev anset for alvorlige og derfor underkastet strenge kontrolforanstaltninger, ikke længere udgør nogen væsentlig risiko.

Andre sygdomme, som tidligere enten ikke fandtes her i landet, eller som blev anset for mindre væsentlige, har i dag fået øget betydning dels som følge af den øgede internationale handel og samfærdsel, dels som følge af ændringer i husdyrbestandene, i produktionsmetoderne og i produktionsstrukturerne. Ændrede produktionsmønstre, der bl.a. indebærer større samlinger af dyr, mere intensive produktionsformer og ændrede fysiske rammer for produktionsdyrene, har medført øget risiko for produktionsbetingede sygdomme, for smitospredning og for øgede udgifter for det offentlige i tilfælde af, at der kræves nedslagning af sygdomsramte besætninger.

Hertil kommer, at det gældende lovgrundlag – ud over at være sprogligt tidssvarende – er baseret på et forældet administrativt system.

Med henblik på at få foretaget en revision af husdyrsygdomslovgivningen nedsatte Landbrugsministeriet i april 1986 en arbejdsgruppe med deltagelse af Landbrugsrådet, De Danske Landboforeriger, Danske Husmandsforeninger, Organisationen Danske Slagterier, Køddbranchens Fællesråd, Danske Mejeriers Fællesorganisation og Den dan-

ske Dyrlægeforening. Arbejdsgruppens arbejde har resulteret i nærværende lovforslag.

2. Den gældende lovgivning

Gældende lovgivning består af følgende love:

1. Lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyrene.
 - a) Lov nr. 188 af 1. maj 1923 om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - b) Lov nr. 138 af 18. april 1925 om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - c) Lov nr. 326 af 23. december 1925 om ændring af lov af 14. april 1920.
 - d) Lov nr. 139 af 1. juli 1927 om ændringer i og tillæg til lov af 14. april 1920.
 - e) Lov nr. 175 af 5. juni 1959 om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - f) Lov nr. 431 af 17. december 1965 om ændring af lov af 14. april 1920.
 - g) Lov nr. 306 af 3. marts 1971 om ændring af lov om tillæg til lov af 14. april 1920.
 - h) Lov nr. 191 af 9. maj 1984 om ændring af lov af 14. april 1920.
2. Lov nr. 424 af 30. juni 1922 om anvendelse af selvdøde dyr m.v.
3. Lov nr. 131 af 26. marts 1941 om foranstaltninger til udryddelse af oksebremselarven.
4. Lov nr. 197 af 7. september 1948 om markeder m.v. for heste og kreaturer.
5. Lov nr. 131 af 13. april 1954 om udførsel og indførsel af levende dyr m.v.
6. Lov nr. 42 af 20. februar 1960 om vaccination mod ondartede smitsomme pelsdyrsygdomme.
7. Lov nr. 129 af 31. marts 1960 om vaccination mod mund- og klovesyge.
8. Lov nr. 211 af 31. maj 1968 om kunstig sædooverføring på husdyr.
9. Lov nr. 214 af 31. maj 1968 om bekæmpelse af enzootisk leukose hos kvæg.
10. Lov nr. 283 af 18. juni 1969 om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk.

De fleste af ovennævnte love vil blive ophævet samtidig med nærværende lovs ikrafttræden. Føl-

gende love forbliver i kraft: Loven om udførsel og indførsel af levende dyr m.v., der vil blive revideret særskilt, og loven om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk (jf. bemærkningerne under formål og område).

I det følgende gives en kort beskrivelse af de gældende love, som vil blive ophævet i forbindelse med nærværende lovforslags ikrafttræden.

Lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyrene

Denne lov, som er hovedloven inden for husdyrsygdomslovgivningen, fastlægger i meget detaljeret form, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes ved udbrud af en smitsom sygdom.

Loven regulerer kun smitsomme sygdomme. I lovens § 2 er angivet, hvilke sygdomme der anses for ondartede, og i § 10, hvilke der anses for mildere smitsomme sygdomme. Sondringen har bl.a. betydning for, hvornår en dyreejer skal tilkalde dyrlæge ved sygdomsudbrud, og for, hvilke foranstaltninger der kan iværksættes til bekæmpelse af sygdommen. F.eks. kan nedslagning kun finde sted over for ondartede sygdomme. Listen over ondartede sygdomme er flere gange blevet ændret administrativt, hvilket loven indeholder hjemmel til. Derimod indeholder loven ikke hjemmel til administrativt at fjerne nogle af de sygdomme, som oprindeligt blev anset for ondartede, hvilket bl.a. har betydet, at sygdomme, som i dag ikke anses for smitsomme, stadig figurerer på listen over ondartede smitsomme sygdomme.

Endvidere indeholder 1920-loven regler om erstatning i forbindelse med nedslagning, herunder om taksering af dyr, der skal nedslås, og regler om erstatning i forbindelse med destruktion af animaliske produkter.

Princippet i lovens erstatningsregler er, at ejere skal have erstatning for det tab, de lider, når der af det offentlige påbydes nedslagning eller destruktion eller der i øvrigt sker skade på de berørte personers ejendom. Det er ligeledes et gennemgående princip i loven, at hvis der påbydes gennemført foranstaltninger f.eks. i form af desinfektion, skal udgifterne hertil betales af det offentlige, medmindre ejeren selv er skyld i, at sygdommen eller skaden er opstået.

Endelig kan nævnes, at gældende lovgivning bygger på det princip, at det skal være omkostningsfrit for en dyreejer at tilkalde dyrlæge og få diagnosticeret en smitsom husdyrsygdom.

Også det administrative system, som loven er baseret på, er forældet. Følgende myndigheder

forudsættes inddraget i bekæmpelsen af en husdyrsygdom: den privatpraktiserende dyrlæge, politimesteren, amtmanden, sognefogden og veterinærfysikus (nu Veterinærdirektoratet). Særlig politimesteren er i loven tillagt en fremtrædende og aktiv rolle i sygdomsbekæmpelsen, der ikke svarer til den måde, hvorpå opgavevaretagelsen finder sted i dag. Veterinærdirektoratet og de herunder hørende kredsdyrlæger er i praksis den myndighed, som træffer beslutning om, hvilke bekæmpelsesforanstaltninger der i de konkrete tilfælde skal iværksættes. I det omfang politiets bistand er påkrævet til at gennemføre foranstaltninger, f.eks. afspærring, tvangsfjernelse eller lignende, sker dette på begæring af de veterinære myndigheder.

Loven er gennem årene ændret ved i alt 9 ændringslove. Ændringerne har bl.a. drejet sig om særlige bekæmpelsesforanstaltninger i forbindelse med udbrud af mund- og klovesyge, om betaling af udgifter ved dyrlægeundersøgelser m.v., om bekæmpelse af rabies og særlige bestemmelser om kvægtuberkulose og smitsom kalvekastning, herunder bestemmelser om behandling (opvarmning) af mejeriprodukter for at undgå smittespredning.

I tilknytning til loven er udarbejdet en lang række bekendtgørelser, cirkulærer m.v., hvoraf en del som en konsekvens af lovrevisionen vil skulle ændres og moderniseres.

Lov nr. 424 af 20. juni 1922 om anvendelse af selvdøde dyr m.v., som ændret ved lov nr. 213 af 4. juni 1965

Loven fastlægger, at selvdøde dyr m.v. kun må sælges eller overdrages til destruktionsanstalter autoriseret af Landbrugsministeriet eller skal nedgraves på hjemstedet. Anvendelse i rå tilstand til føde for dyr er kun tilladt, hvis der foreligger en dyrlægeerklæring om, at der ikke er risiko for spredning af en smitsom sygdom.

Lov nr. 131 af 26. marts 1941 om foranstaltninger til udryddelse af oksebremselarven

Loven indeholder hjemmel til at påbyde efter-syn i besætninger for oksebremselarven, der er en parasit, som kan angribe hornkvæg. Loven indeholder tillige bestemmelser om attester for sygdomsfrihed samt om betaling og erstatning i tilfælde af dyrs død som følge af behandling.

F.t.l. om husdyrsygdomme

Lov nr. 197 af 7. september 1948 om markeder m.v. for heste og kreaturer

Markedsloven omfatter kun markeder for heste og kreaturer. Loven varetager to hensyn: et erhvervsmæssigt og et veterinært. Det erhvervsmæssige hensyn består i at foretage en fordeling af markederne mellem de forskellige områder i landet, således at der findes passende muligheder i de forskellige områder for at kunne levere heste og kreaturer til et marked, og således at der til de enkelte markeder findes et passende opland. Dette hensyn tilgodeses ved, at markeder, herunder også engangsmarkeder, skal godkendes af Landbrugsministeriet. Inden godkendelse gives, skal de stedlige myndigheder og de nærmest interesserede landbrugsorganisationer høres. Endvidere høres den stedlige politimester. Ifølge loven er ministeren forpligtet til hvert år inden påbegyndelse af et kalenderår at udgive en fortegnelse over de markeder, som afholdes i det pågældende kalenderår. Markedsfortegnelsen offentliggøres i Københavns Universitets Almanak.

Det veterinære hensyn, som består i at sikre, at markeder afholdes på en sådan måde, at der består midst mulig risiko for smittespredning, sikres bl.a. ved dyrlægetilsyn og ved, at der stilles krav til markedspladsens indretning.

Lov nr. 42 af 20. februar 1960 om vaccination mod ordartede smitsomme pelsdyrsygdomme

Loven indeholder hjemmel til at påbyde vaccination af pelsdyrbesætninger mod bl.a. hvalpesyge og hjemmel til at forbyde omsætnig af pelsdyr til områder, hvor der skønnes at være fare for smitte. Herudover indeholder loven regler om, at indførsel af vaccine kun må finde sted med landbrugsministerens tilladelse.

Udgifterne ved vaccinationen afholdes af pelsdyrrejer. Hvis påbudt vaccination medfører dyrs død som umiddelbar følge, skal der ydes en erstatning af det offentlige i overensstemmelse med reglerne i 1920-loven.

Lov nr. 129 af 31. marts 1960 om vaccination mod mund- og klovesyge

Loven indeholder hjemmel til at påbyde vaccination mod mund- og klovesyge af klovbærende dyr. Efter loven skal vaccination foregå i overensstemmelse med de forskrifter, som Landbrugsministeriet fastsætter, og må kun ske med vaccine, der udleveres gennem Veterinærdirektoratet. Indførsel af vaccine mod mund- og klovesyge må ligeledes

kun finde sted med Landbrugsministeriets tilladelse. Loven administreres i samarbejde med et vaccineudvalg bestående af landbrugets organisationer og dyrlægeforeningen.

Af eksportmæssige hensyn har man gennem de seneste år ført en ikke-vaccinationspolitik. Loven har derfor ikke været anvendt i forbindelse med de seneste mund- og klovesygetilfælde.

Lov nr. 211 af 31. maj 1968 om kunstig sædovertøring på husdyr

Loven indeholder bemyndigelse for landbrugsministeren til at fastsætte krav til husdyr, hvis sæd kunstigt overføres til anden mands husdyr og til virksomheder (tyre- og ornestationer), der holder husdyr, der anvendes til kunstig sædovertøring.

Lov nr. 214 af 31. maj 1968 om bekæmpelse af enzootisk leukose hos kvæg

Loven bemyndiger landbrugsministeren til at fastsætte regler om, under hvilke omstændigheder kvæg skal anses for at være angrebet af enzootisk leukose, om kontrolundersøgelser og om foranstaltninger til hindring af smitte.

3. Lovforslaget i hovedtræk

Lovforslaget er i overvejende grad en ramme-lov. Med forslaget tilsigtes at skabe et bedre grundlag for en forebyggende indsats over for husdyrsygdomme, end den nuværende lovgivning giver mulighed for. 1920-loven sigter overvejende mod at bekæmpe sygdomsudbrud.

Loven skal endvidere danne grundlag for det omfattende sæt af administrative regler i form af bekendtgørelser, cirkulærer, instrukser m.v., som gennem årene er udarbejdet til udfyldning og suppleret af det gældende regelsæt.

Ud over at sigte mere mod forebyggende foranstaltninger er lovens anvendelsesområde udvidet i forhold til 1920-loven, der kun omfatter smitsomme sygdomme. Forslaget omfatter alle former for husdyrsygdomme, dvs. også sygdomme, der skyldes f.eks. produktions- og miljøbetingede faktorer.

Denne udvidelse af sygdomsbegrebet skal bl.a. ses i sammenhæng med forslagens fremhævelse af det forebyggende element. Miljø- og produktionsbetingede sygdomme indtager i dag en mere fremtrædende plads i sygdomsbilledet end tidligere. Løsningen af sådanne sygdomsproblemer foregår ikke ved akutte bekæmpelsesforanstaltninger, men ved mere langsigtede og forebyggende foranstaltninger i form af rådgivning og vejledning, jf. her-

ved f.eks. lovens regler i kapitel 7 om sundhedsprogrammer og om krav til indretning af lokaler m.v. til dyrehold.

Af andre nye elementer i forslaget kan nævnes forenklede regler om tilkaldelse af dyrlæge ved sygdomsudbrud og en forenkling af markedsreglerne gående ud på, at det hidtidige godkendelsessystem erstattes af en anmeldeordning.

Endvidere er mulighederne for at foretage nedslagning udvidet til at gælde alle former for sygdomme, der er optaget på bilaget til loven. I 1920-loven kan nedslagning kun påbydes ved udbrud af ondartede smitsomme sygdomme. Hittidige erfaringer har vist, at den betydning, man tillægger en given sygdom, kan veksle med skiftende produktions- og markedsforhold. Det er derfor skønnet hensigtsmæssigt at indarbejde et element af fleksibilitet i loven ved at lade mulighederne for nedslagning være åben for alle husdyrsygdomme. I praksis er det dog ikke hensigten at gennemføre en udvidet anvendelse af nedslagning som bekæmpelsesmiddel, jf. herved bemærkningerne til § 8.

Som et nyt element foreslås endelig en bestemmelse, der sikrer mulighed for indseende med geneteknologisk fremstillede husdyr. Det skal i denne forbindelse nævnes, at landbrugsministeren den 2. april 1986 i Folketinget fremsatte forslag til lov om gensplejsning m.v. vedrørende jordbrugsproduktion m.v. (lovforslag nr. L 230, Folketingets forhandlinger 1985-86, spalte 8914-15 og 9238-82). Dette forslag blev ikke færdigbehandlet i den forrige folketingssamling.

Lov nr. 288 af 4. juni 1986 om miljø- og geneteknologi regulerer bl.a. anvendelsen af geneteknologisk frembragte organismer, der kan anvendes i jordbrugsproduktionen, ud fra hensynet til miljø, natur og sundhed. Landbrugsministeriet agter at varetage hensynet til jordbrugsproduktionen også for så vidt angår geneteknologisk fremstillede organismer. Landbrugsministeriet finder det derfor hensigtsmæssigt, at der i de enkelte særlove på Landbrugsministeriets område i nødvendigt omfang foretages tilpasninger i regelgrundlaget, således at de jordbrugsmæssige hensyn, der varetages i dag, kan varetages som en generel regulering af alle geneteknologisk frembragte organismer, der kan anvendes i jordbruget. Nærværende lovforslag indeholder således i § 31 en hjemmel hertil.

Lovens bemyndigelser vil blive udmøntet efter forhandlinger med de relevante organisationer.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser

Lovforslagets understregning af behovet for en forstærket indsats med henblik på forebyggelse og overvågning af husdyrsygdomme vil øge forventningerne til indsatsen fra de offentlige veterinære institutioner, herunder i første række Veterinærdirektoratet, Statens veterinære Serumlaboratorium og Statens veterinære Institut for Virusforskning.

Et hovedelement i forbindelse med husdyrsydomsområdet er opretholdelse af et generelt veterinært beredskab. Udbruddene af mund- og klovesyge i 1982 og 1983 beslaglagde så betydelige ressourcer på de veterinære institutioner, at en række opgaver over en periode helt eller delvis måtte tilsidesættes.

Både i Veterinærdirektoratet og på de veterinære institutter vil opretholdelsen af et stående veterinært beredskab til imødegåelse af truende sygdomssituationer kræve tilførsel af yderligere ressourcer som følge af de nye opgaver, der pålægges disse i medfør af nærværende lovforslag.

Hvad angår Veterinærdirektoratet, vil der således på kortere sigt i forbindelse med lovforslagets vedtagelse blive behov for en gennemgang af administrative bestemmelser på området med henblik på at foretage ajourføring og modernisering, hvor dette er påkrævet. Da lovforslaget medfører ophævelse af en lang række særlove og ændringslove, vil der blive behov for meget betydelig indsats til justering af reglerne på bekendtgørelsesniveau.

Lovforslagets understregning af de forebyggende foranstaltninger, løsning af miljø- og produktionsmæssige problemer samt understregning af behovet for forøgede tilsyns- og rådgivningsfunktioner generelt må på kortere sigt forventes at øge Veterinærdirektoratets personalebehov med 2 dyrlæger og 2 teknikere (kontorpersonale). Merudgiften hertil skønnes med det nuværende prisniveau at være:

Løn til 2 dyrlæger	650.000 kr.
Løn til 2 teknikere	350.000 kr.
Kontorhold	50.000 kr.
I alt	1.050.000 kr.

På længere sigt vil de personalemæssige konsekvenser for Veterinærdirektoratet afhænge af, i hvilken udstrækning landbrugsministeren agter at udnytte den hjemmel, som lovforslaget indeholder.

Hvad angår Statens veterinære Serumlaboratorium, vil varetagelsen af den veterinære beredskabsopgave med vedtagelsen af nærværende lovforslag skønsmæssigt forudsætte en yderligere ressource tilførsel på godt 1 mill. kr. årligt.

Hvad dernæst angår Statens veterinære Institut for Virusforskning, vil der som et minimum være behov for, at de p.t. midlertidigt bevilgede i alt 7 laborantstillinger gøres permanente og inkluderes i instituttets budgetramme. Endvidere vil der være behov for yderligere 2 AC-medarbejdere. De samlede årlige ekstraudgifter hertil inklusive driftsudgifter vil andrage ca. kr. 1.875.000. I samme forbindelse skal det fremhæves, at en ikke ubetydelig del af virusforskningsinstituttets driftsudgifter i de senere år har måttet dækkes via institutionens indtægtsdækkede virksomhed. Da denne virksomhed er underkastet frie markedsmekanismer og derfor med kort varsel vil kunne indskrænkes eller helt bortfalde, er der, for at beredskabet også i en sådan situation vil kunne holdes intakt, behov for en udvidelse af den ordinære budgetramme med ca. 1.615.000 kr.

Virusforskningsinstituttets merudgifter i forbindelse med lovforslagets gennemførelse andrager således 3.490.000 kr.

De skønsmæssige samlede merudgifter i forbindelse med lovens gennemførelse kan anslås til godt 5,5 mill. kr.

I ovenstående er taget i betragtning, at det offentlige i medfør af lovforslaget ikke længere vil være forpligtet til at bære udgifterne ved udtagning, indsendelse og undersøgelse af prøver udtaget som følge af mistanke om ondartet smitsom sygdom, og at institutionerne fremover således vil kunne tage betaling for sådanne prøver. Dette forhold er dog af begrænset økonomisk betydning, blandt andet fordi disse undersøgelser af hensyn til ønsket om at bevare et godt overblik over sygdoms- og sundhedstilstanden blandt husdyrene agtes gennemført til priser, der svarer til de faktiske undersøgelsesomkostninger (dvs. uden andel i almindelige driftsomkostninger). Dette er i øvrigt allerede tilfældet for så vidt angår de undersøgelser, som i medfør af hidtil gældende regler har skullet betales af rekvirenten.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Formålet med lovforslaget er at forebygge, overvåge og bekæmpe husdyrsydomme. Det er hensigten især at lægge vægt på det forebyggende element, som indebærer, at der kan ske regulering med henblik på at hindre, at sygdomme opstår. 1920-loven er i sit sigte især rettet mod bekæmpelse af allerede opståede sygdomme, således at der i forhold til denne lov er tale om en udvidelse. For nogle af de gældende særlove gælder derimod, at

de også hjemler forebyggende foranstaltninger, f.eks. lov om udryddelse af oksebremselarven, der indeholder bestemmelser om dyrlægetilsyn, og lov om vaccination mod ondartede smitsomme pelsdyrsydomme og mod mund- og klovesyge, der giver mulighed for at påbyde vaccination i forebyggende øjemed.

I de senere år er de forebyggende tiltag indgået i indsatsen over for husdyrsydomme med stigende vægt, og lovforslaget indebærer, at der skabes et retligt grundlag for f.eks. de sundhedsprogrammer, der er iværksat, og som er baseret på aftaler mellem de veterinære myndigheder og landbrugets organisationer.

De hensyn, som skal tilgodeses med lovforslaget, er:

- 1) At fremme en sund husdyrbestand.
- 2) Samfundsøkonomiske hensyn.

Heri ligger for det første, at spredning af en husdyrsygdom i værste fald kan betyde, at produktionsapparatet i form af en nærmere angivet husdyrbestand kan være udsat for hel eller delvis ødelæggelse.

For det andet, at tilstedeværelsen af en husdyrsygdom, som ikke nødvendigvis i sig selv indebærer en væsentlig risiko for husdyrene, kan være en hindring for eksporten med deraf følgende tab af eksportindtægter.

- 3) Hensynet til bevarelse af folkesundheden.

Dette hensyn har i denne sammenhæng ikke samme betydning i dag, som da 1920-loven blev gennemført. Forbedrede human- og veterinærmedicinske metoder har medført, at spredningsmuligheden for f.eks. rabies eller tuberkulose er meget lille. Det kan dog ikke udelukkes, at dette hensyn i særlige situationer kan blive aktuelt.

- 4) Hensynet til de internationale aftaler og forpligtelser, som Danmark har indgået, og som forudsætter, at der sker registrering og anmeldelse af visse sygdomme og iværksættes en række sikkerheds- og bekæmpelsesforanstaltninger ved sygdomsudbrud.

Til § 2

Lovforslaget omfatter principielt alle sygdomme, der kan ramme husdyr. Det er uden betydning, hvorledes sygdommen er opstået. Det vil sige, at ud over de smitsomme husdyrsydomme er også arvelige, miljø- og produktionsbetingede sygdomme, sygdomme, der er forårsaget af toksiske stoffer (forgiftninger) eller parasitter, og sygdomme forårsaget af f.eks. gensplejsning omfattet.

Endvidere er sygdom forårsaget af radioaktiv forurening omfattet. Endelig er zoonoser omfattet, dvs. sygdomme, der som f.eks. tuberkulose eller rabies kan overføres mellem dyr og mennesker.

Det er endvidere som hidtil uden betydning, hvordan sygdommen giver sig udslag. Loven vil således også give hjemmel til indgreb over for sygdomme, hvis tilstedeværelse alene kan konstateres i laboratorium. Der kan være grund til at gribe ind over for sådanne sygdomme, som ikke giver egentlige sygdomsudbrud i besætningen, bl.a. fordi sådanne laboratoriereaktioner kan være uønskede i eksportmæssig sammenhæng, eller fordi smitstoffet, som giver anledning til laboratoriereaktionerne, kan udvikle sig på en uhensigtsmæssig måde og således antage en mere alvorlig karakter med et ændret sygdomsmønster. Ved andre sygdomme, som normalt giver anledning til kliniske symptomer, kan det forekomme, at infektionen hos nogle dyr forløber så ubemærket, at den kun kan erkendes ved laboratorieundersøgelse. Også i disse tilfælde må der være muligheder for at gribe ind, idet disse dyr (sunde smittebærere) kan huse smitstoffet og bringe det videre til andre dyr.

I bilaget til lovforslaget er anført de sygdomme, som veterinærvæsenets indsats især har været og i fremtiden må forventes at ville være koncentreret om. De fleste af bilagets sygdomme er allerede omfattet af gældende lovgivning, og der vil fortsat være særlige regler for disse sygdomme om anmeldelse, diagnosticering og bekæmpelse, jf. §§ 4, 5 og 8. Sygdommene er i bilaget opdelt i to punkter, men til forskel fra 1920-loven skelnes principielt ikke længere mellem ondartede og mildere smitsomme sygdomme, idet dette i praksis har vist sig uhensigtsmæssigt, da vurderingen af en sygdoms betydning, herunder hvilke bekæmpelsesforanstaltninger der bør vælges, kan skifte.

Opdelingen i punkt I og II markerer dog en vis forskel i vurderingen af bl.a. sygdommens tendens til spredning og betydning ved international handel, og i, hvilke foranstaltninger der allerede ved mistanke bør iværksættes med henblik på at hindre yderligere smittespredning. Dette giver sig udtryk i, at de pligter, som en dyrlæge har ved mistanke om en punkt I-sygdom (§ 5, stk. 2), er forskellige fra de pligter, en dyrlæge har ved mistanke om en punkt II-sygdom (§ 5, stk. 3).

Bilagets sygdomme er for overskuelighedens skyld anført under den dyreart, de sædvanligvis angriber, men der gøres opmærksom på, at visse af sygdommene tillige kan angribe andre dyrearter, og at de er underlagt lovforslagets bestemmelser, herunder anmeldepligt i henhold til § 5, stk. 2 og 3,

uanset hos hvilken dyreart, herunder vildtlevende dyr, sygdommen mistænkes eller diagnosticeres. Det kan f.eks. nævnes, at kvægpest, der er opført som en sygdom hos kvæg, kan inficere svin, således at disse kan spille en rolle ved smittespredning. På samme måde kan en række sygdomme hos heste angribe æsler og zebraer, og nogle sygdomme hos kvæg kan angribe vildtlevende klovbærende dyr.

De sygdomme, der er opført under punkt I i bilaget, omfatter dels de sygdomme, der er opført på O.I.E.s liste A, dels enkelte andre sygdomme, hvor en hurtig anmeldelse af mistanke under danske forhold vurderes som væsentlig i bekæmpelsesforløbet. O.I.E. (det internationale husdyrsydomskontor) er en international organisation omfattende 106 lande, hvis væsentligste formål er at indsamle og formidle information vedrørende visse smitsomme husdyrsydomme specielt med henblik på at hindre sygdomme i at brede sig fra land til land ved handel med levende dyr eller animalske produkter. Et væsentligt grundlag herfor er medlemslandenes pligt til rapportering ved sygdomsudbrud. Den hurtighed, hvormed rapporteringen skal ske, afhænger af sygdommens natur. Liste A-sygdomme skal rapporteres til O.I.E. inden for 24 timer og er defineret som smitsomme sygdomme, som har mulighed for meget alvorlig og hurtig spredning uden hensyn til nationale grænser, som har alvorlige konsekvenser for samfundsøkonomi eller offentlig sundhed, og som er af væsentlig betydning for international handel med levende dyr og animalske produkter.

Sygdommene opført under bilagets punkt II er næsten alle tillige indeholdt i O.I.E.s liste B. Liste B-sygdomme rapporteres én gang årligt og defineres som overførbare sygdomme, som anses for at være af betydning for samfundsøkonomi og offentlig samhandel i de enkelte lande, og som er af betydning for international handel med levende dyr og animalske produkter. Ud over de i bilagets punkt II opførte sygdomme omfatter O.I.E.s liste B en række sygdomme, som dog for nærværende og under danske forhold bedømmes at være af en natur og betydning, der ikke berettiger til optagelse på bilaget. Det må dog forventes, at en række af disse vil blive omfattet af bestemmelserne om indberetning til Veterinærdirektoratet i henhold til lovforslagets § 6.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver mulighed for, at landbrugsministeren administrativt kan ændre bilaget, dvs.

at sygdomme kan flyttes fra gruppe I til gruppe II (eller omvendt), at nye sygdomme kan opføres på bilaget, eller at sygdomme kan fjernes fra bilaget.

Til stk. 3

Forskning i husdyrsygdomme foregår bl.a. på statens veterinære institutter under overholdelse af strenge sikkerhedskrav. De husdyrsygdomme, der i forskningsmæssigt øjemed påføres dyr, skal ikke anmeldes til dyrlæge eller de veterinære myndigheder, men for at sikre, at arbejdet på bl.a. universiteternes forskningslaboratorier foregår under betryggende forhold, er der i lovforslagets § 30 givet landbrugsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler for sådant arbejde.

Til § 3

Lovens hovedsigte er at beskytte husdyr mod sygdomme. Herved forstås først og fremmest de dyr, der traditionelt holdes i erhvervs- eller produktionsmæssigt øjemed som f.eks. køer, svin, fjerkræ, får, pelsdyr osv. Også de mere utraditionelle former for husdyrhold, der i de senere år har vundet mere og mere indpas som alternative produktionsformer, f.eks. hjorteavl og regnormproduktion, er principielt omfattet af lovens husdyrbegreb.

De husdyrarter, hvis sundhed loven tager sigte på at beskytte, kan således variere i takt med, at nye produktionsformer vinder indpas og i kraft af deres betydning efterhånden kan gøre krav på beskyttelse. Der er derfor ikke i loven gjort forsøg på nærmere at definere begrebet husdyr.

Da også andre dyr end husdyr kan videreføre smitsomme husdyrsygdomme, er det nødvendigt, at visse af lovens regler kan bringes i anvendelse også over for andre dyr. F.eks. kan skildpadder angribes af og dermed videreføre fjerkræsygdommen salmonellose, som kan overføres til mennesker.

Bestemmelsen fastslår derfor, at loven kan anvendes også over for dyr, der holdes som kæle- eller hobbydyr, i zoologiske haver og i cirkus, dyreparker og lignende steder. Endvidere er vildtlevende dyr omfattet, f.eks. ræve og flagermus, som kan videreføre rabies til husdyr og mennesker.

Anvendelse af loven over for andre dyr end husdyr vil ske under hensyntagen til lovens formål, som ifølge § 1 er at forebygge, overvåge og bekæmpe husdyrsygdomme. Foranstaltninger til bekæmpelse af sygdomme hos f.eks. vildtlevende dyr, som alene har betydning for vildtbestanden, henhører således under jagt- eller miljølovgivningen.

Denne anvendelse af loven svarer til 1920-loven, som i § 2 indeholder hjemmel til at bringe lovens bestemmelser i anvendelse over for andre dyr end husdyr, når der er fare for udbredelse af sygdommene til mennesker eller dyr.

Til stk. 2

Bestemmelsen tager højde for, at der for visse dyrearter allerede findes en sygdomslovgivning. Det gælder for bier, som er reguleret i en særlig lovgivning, administreret af Landbrugsministeriet med bistand af bl.a. Statens bisygdomsnævn, jf. lov nr. 115 af 31. marts 1982 om biavl.

Det har været overvejet, om ferskvandsfisk, der reguleres i henhold til lov nr. 283 af 18. juni 1969 om bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos ferskvandsfisk, skulle være omfattet af lovforslaget. Fiskesygdomsloven administreres af Landbrugsministeriet med bistand af et i medfør af loven nedsat udvalg, hvori de berørte organisationer er repræsenteret, og til delvis dækning af udgifterne ved de bekæmpelsesforanstaltninger, der iværksættes i medfør af loven, betaler producenterne en afgift.

Da dette administrationssystem afviger fra det, der etableres i medfør af lovforslaget, og da de sygdomme, der rammer ferskvandsfisk, normalt ikke indebærer nogen smitterisiko for andre dyr omfattet af lovforslaget, er det fundet mest hensigtsmæssigt at opretholde fiskesygdomsloven som en selvstændig lov. Det betyder, at ferskvandsdyr ikke er omfattet af lovforslaget. Saltvandsdyr er omfattet af Fiskeriministeriets lovgivning. Det vil blive taget op til drøftelse med Fiskeriministeriet, i hvilket omfang der skal fastsættes undtagelser for saltvandsdyr.

Til § 4

Bestemmelsen erstatter med visse ændringer tilsvarende bestemmelser i 1920-loven, hvorefter ejere skal tilkalde dyrlæge eller foretage anmeldelse til politimesteren, hvis en ondartet smitsom sygdom eller visse mildere smitsomme sygdomme forekommer, henholdsvis breder sig, i en besætning. Tilkaldereglen er blevet forenklet, således at der gælder det samme for alle sygdomme, der er optaget på bilaget.

Tilkaldepligten gælder for ejere eller brugere m.v. af alle dyrearter, som kan angribes af en af de husdyrsygdomme, der er nævnt i bilaget. Personer, som har dyr i varetægt, kan f.eks. være fodermestre, medhjælpere, ejere af eller ansatte på dyre-

pensioner, som på dyreejerens vegne fører opsyn med dyr.

Til stk. 2

Bestemmelsen skal danne grundlag for eksisterende regler om, at tilkaldelse af dyrlæge skal ske, når visse nærmere angivne symptomer forekommer hos husdyr, jf. f.eks. § 2, stk. 2, i Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 182 af 3. april 1986 om IBR-infektion og i bekendtgørelse nr. 166 af 25. april 1985 om Aujeszky's sygdom. Hensigten med reglerne er at sikre personer uden veterinærfaglig indsigt en mulighed for at vurdere, hvornår dyrlæge efter bestemmelserne bør tilkaldes.

Til § 5

1920-loven indeholder i § 2 og § 10 meget detaljerede regler om tilkaldelse af dyrlæge, politimester eller sognefoged i tilfælde af udbrud af en ondartet eller mildere smitsom sygdom. Herudover er der i en lang række særregler fastsat bestemmelser herom og om dyrlægers pligter i forbindelse med anmeldelse til Veterinærdirektoratet.

Ved udformningen af anmeldelsesbestemmelserne i nærværende lovforslag er ud over en sproglig modernisering tilstræbt en forenkling i forhold til de eksisterende regler.

Bestemmelsen supplerer og udfylder § 7 i lov om veterinærvæsenet og om udøvelse af dyrlægegerning, jf. Landbrugsministeriets lovekendtgørelse nr. 312 af 25. juni 1980. Herefter har enhver praktiserende dyrlæge inden for det område, hvor han har sit sædvanlige klientel, pligt til at påtage sig veterinært arbejde som led i offentlig bekæmpelse af smitsomme sygdomme hos husdyrene. Bestemmelsen konkretiserer endvidere den pligt, som dyrlæger har ifølge dyrlægelovens § 7, stk. 4, til at afgive de indberetninger og anmeldelser, som Veterinærdirektoratet afkræver ham med henblik på konstatering og bekæmpelse af sygdomme hos husdyrene.

Til stk. 1

Bestemmelsen fastslår, at dyrlæger, der tilkaldes, fordi en dyreejer m.v. har mistanke om en sygdom, der er opført i bilaget, har pligt til at sørge for, at der stilles en diagnose enten af den pågældende dyrlæge selv eller – hvis denne er forhindret – ved, at en anden dyrlæge i området eller kredsdyrlægen kontaktes.

Til stk. 2

Hensigten med anmeldelsessystemet er at sikre en hurtig indgriben i tilfælde af sygdomsudbrud. Herudover tjener det til at danne grundlag for etablering af sygdomsovervågnings- og sundhedsprogrammer, at sikre muligheden for udstedelse af pålidelige attester i forbindelse med eksport af levende dyr og animalske produkter og at opfylde rapporteringspligten over for O.I.E., jf. bemærkningerne til § 2.

De sygdomme, der er optaget under pkt. I i bilaget, hører til de sygdomme, hvor der er størst smitterisiko, og hvor eksportmæssige eller andre hensyn taler for en hurtig indgriben fra veterinærvæsenets side. Det forudsættes derfor, at dyrlægen, hvis diagnosen ikke umiddelbart kan afkræftes, omgående underretter Veterinærdirektoratet, som træffer beslutning om, hvilke forholdsregler der skal iværksættes. Underretning vil i de fleste tilfælde ske til den af Veterinærdirektoratet ansatte kredsdyrlæge.

Pligten til at underrette Veterinærdirektoratet gælder ikke kun den dyrlæge, som tilkaldes med henblik på diagnosticering af sygdommen. Dyrlæger, der f.eks. som led i kødkontrolarbejde på et slagteri eller i forbindelse med arbejde på en undervisnings- eller forskningsinstitution får kendskab til eller mistanke om en anmeldepligtig sygdom, skal også foretage anmeldelse, jf. dog § 2, stk. 3. Undtagelsesbestemmelsen i dyrlægelovens § 10, stk. 2, for dyrlæger beskæftiget ved statslige undervisnings- og forskningsinstitutter gælder således ikke anmeldepligten i henhold til § 5 og 6.

Til stk. 3.

For sygdomme, opført under pkt. II, gælder forskellige regler afhængig af sygdommens farlighed, dens aktuelle forekomst i Danmark og dens betydning i eksportmæssig sammenhæng.

Til § 6

Bestemmelsen skal danne hjemmelsgrundlaget for gældende og kommende regler om, hvordan man skal forholde sig ved mistanke eller viden om en af de sygdomme, loven omfatter. Der kan f.eks. være tale om fastsættelse af, hvorledes prøveudtagning eller eventuel anden undersøgelse skal finde sted, og om indsendelse af materiale. Sådanne bestemmelser er allerede fastsat for en række sygdommes vedkommende, f.eks. § 2 i bekendtgørelse nr. 70 af 28. februar 1979 om bekæmpelse af enzootisk leukose hos kvæg og § 3 i bekendtgørelse nr. 182 af 3. april 1986 om IBR-infektion.

Bestemmelsen kan endvidere danne grundlag for bestemmelser om, hvorledes ejeren af et sygdomsmistænkt dyr skal underrettes om resultatet af laboratorieundersøgelsen, f.eks. § 3, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 182 af 3. april 1986 om IBR-infektion.

Regler om f.eks. dyrlægers, institutters og laboratoriers indberetning om visse sygdomme til Veterinærdirektoratet kan ligeledes fastsættes med hjemmel i denne bestemmelse. I sådanne regler kan tænkes fastsat, at laboratorier, institutter og lignende skal indberette til Veterinærdirektoratet, når visse sygdomme diagnosticeres ved undersøgelse af indsendt materiale, ligesom f.eks. praktiserende dyrlæger kan pålægges pligt til at indberette, når visse sygdomme diagnosticeres på klinisk grundlag.

Når sådanne indberetninger er påkrævede, skal det bl.a. ses på baggrund af, at Veterinærdirektoratet har til opgave at følge sundhedstilstanden blandt husdyrene i Danmark, og af det forhold, at der skal indberettes til O.I.E. om forekomst af en række sygdomme, som normalt ikke vil være omfattet af lovgivningen.

Som eksempel på sygdomme, der vil være omfattet af indberetningspligten, kan nævnes dels sygdomme, der er optaget på bilaget, og som diagnosticeres ved laboratiemæssig undersøgelse af indsendt materiale, dels sygdomme, der diagnosticeres for første gang i Danmark, og dels sygdomme, der er optaget på O.I.E.s liste B, men som ikke er omfattet af bilaget. Som eksempel herpå kan nævntes paratuberkulose, hundesyge og kværke.

Til § 7

Reglerne i dette kapitel er en sammenskrivning og forenkling af de bekæmpelsesforanstaltninger, der er hjemlet i den gældende husdyrsygdomslovgivning, dvs. 1920-loven med ændringslove samt særlovene, jf. bemærkningerne under pkt. 2, »Den gældende lovgivning«. Der er ikke tale om nogen udvidelse i forhold til de gældende regler, men der er sket en opstramning og forenkling derved, at foranstaltningerne principielt vil kunne bringes i anvendelse over for alle sygdomme, hvor bekæmpelsesforanstaltningerne efter 1920-loven er graderet efter sygdommens farlighed. Denne forenkling skal ses i sammenhæng med forslagets principielle ligestilling af alle husdyrsygdomme, jf. bemærkningerne til § 2.

Til stk. 1

Bestemmelsen tænkes anvendt i situationer, hvor et eller flere af de hensyn, som loven skal tilgodese, jf. bemærkningerne til § 1, tilsiger, at der gennemføres bekæmpelse af en husdyrsygdom. Bestemmelsen giver ministeren adgang til at udstede konkrete påbud, men den vil også skulle danne grundlag for regler om bekæmpelsesforanstaltninger, jf. herved Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 355 af 21. juni 1973 om ondartede smitsomme sygdomme hos svin. Foranstaltningerne tænkes anvendt i en udbrudssituation eller i en situation, hvor der er en begrundet mistanke om udbrud, og er især rettet mod pkt. I-sygdomme. Over for pkt. II-sygdomme vil foranstaltningerne især blive anvendt som led i regionale eller landsdækkende bekæmpelseskampagner. Sådanne kampagner, der iværksættes i et samarbejde mellem de veterinære myndigheder og landbrugets organisationer, tager sigte på en systematisk bekæmpelse af en konkret sygdom med henblik på at få den pågældende sygdom udryddet.

Over for andre sygdomme kan foranstaltningerne tænkes iværksat, hvis særlige forhold nødvendiggør det, f.eks. hvor der foreligger forgiftningstilfælde, som kræver øjeblikkelig indgriben for ikke at spredes.

Til stk. 2 og 3

Bestemmelserne angiver, hvilke foranstaltninger der kan blive tale om at anvende i de konkrete situationer, jf. f.eks. Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 355 af 2. juni 1973 om ondartede smitsomme sygdomme hos svin. Opremsningen er ikke udtømmende. Således vil f.eks. nye bekæmpelsesmetoder kunne begrunde anvendelse af andre foranstaltninger end de nævnte.

Muligheden for at kræve ejendomme, områder m.v. afspærret, kan indebære, at både adgang til og fra den pågældende lokalitet hindres. I den gældende lovgivning – lov nr. 188 af 1. maj 1923 om ændring af 1920-loven – har landbrugsministeren hjemmel til at forbyde dans og forlystelser af lignende art på den pågældende egn. Nærværende bestemmelse, jf. ordene »afspærring af områder«, antages at indeholde en tilsvarende hjemmel, men denne anvendelse af bestemmelsen vil dog kun være aktuel i særlige tilfælde, f.eks. hvis en alvorlig smitsom husdyrsygdom er ved at komme ud af kontrol.

Til § 8

Bestemmelsen er en videreførelse og forenkling af det gældende princip i 1920-loven, hvorefter

dyr, der lider af en ondartet smitsom sygdom, kan kræves nedslået. Endvidere kan der efter de nu-gældende regler ske nedslagning til brug for diagnosticering af visse sygdomme eller i tilfælde af mistanke om snive hos heste og rabies.

Bestemmelsen indebærer, at der som led i bekæmpelsen af en sygdom, der er optaget i bilaget, kan iværksættes nedslagning af dyr, som er konstateret ramt af en af de pågældende sygdomme, eller som kan mistænkes for at være ramt. Nedslagning kan endvidere efter bestemmelsen ske, hvor det er nødvendigt for at diagnosticere en sygdom.

Det vil bero på et veterinærfagligt skøn, hvornår et dyr kan mistænkes for at være ramt af en sygdom. F.eks. vil et dyr kunne kræves nedslået, hvis det udviser relevante symptomer, uden at det dog med sikkerhed kan afgøres, om det lider af den pågældende sygdom. Det samme vil være tilfældet, hvor der har været personkontakt mellem en rask og en sygdomsramt besætning, således at der er stor sandsynlighed for, at den raske besætning er blevet smittet.

Endvidere vil der f.eks. kunne iværksættes bekæmpelse af ræve i områder, hvor der er mistanke om rabies hos ræve, jf. § 9 i Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 460 af 8. september 1977 om bekæmpelse af rabies. Se også § 33, pkt. d, i lov om jagt og vildtforvaltning, jf. lovbekendtgørelse nr. 57 af 11. februar 1983.

Ved vurderingen af, om nedslagning skal iværksættes, vil der blive lagt vægt på, om effektiv bekæmpelse skønnes at kunne finde sted på andre måder, f.eks. ved isolation af det/de angrebne dyr. Ved vurderingen vil der endvidere blive lagt vægt på, om nedslagning er nødvendig for at beskytte mennesker mod smitte eller for at bevare en dyrestand. Herudover kan andre væsentlige samfundsmæssige hensyn nødvendiggøre øjeblikkelig nedslagning, f.eks. eksportmæssige hensyn.

Bestemmelsen forpligter ikke ministeren til at iværksætte nedslagning, hvis et af ovennævnte hensyn taler for det, men åbner alene en mulighed for ministeren til at påbyde nedslagning. Ved vurderingen af, om denne mulighed skal tages i anvendelse, vil der blive foretaget en afvejning af ovennævnte hensyn over for de omkostninger, der er forbundet med nedslagning af de angrebne dyr. En sådan afvejning vil kunne føre til, at man i stedet vælger at kontrollere eller bekæmpe sygdommen på andre måder, f.eks. ved vaccination.

Om erstatning i tilfælde af nedslagning henvises til § 33.

Til § 9

Bestemmelsen skal bl.a. danne grundlag for bekendtgørelse nr. 570 af 11. december 1980 om registrering af af- og tilgang af kvæg og svin i besætninger.

Muligheden for at kræve registrering udvides i forhold til eksisterende lovgivning, der kun gælder for ejere af kvæg- og svinebesætninger. Efter forslaget kan der af enhver ejer af en husdyrbesætning kræves foretaget registrering. Udformningen af de regler, som skal udarbejdes, for at bestemmelsen kan få virkning over for andre end ejere af kvæg- og svinebesætninger, vil ske under hensyntagen til husdyrbesættningens art. Således vil der ikke blive stillet samme krav til registreringens detaljeringsgrad i fjerkræbesætninger som i besætninger med større husdyr.

For at et husdyrhold kan falde ind under begrebet husdyrbesætning, må der være tale om dyrehold af en vis størrelse. Endvidere vil formålet med husdyrholdet normalt være kommercielt, dvs. det må have et produktions- eller salgsmæssigt øjemed.

Om begrebet husdyr henvises til bemærkningerne til § 3.

Til § 10

Denne bestemmelse fastslår, at klovbærende dyr, der af den ene eller den anden grund forlader deres oprindelsesbesætning, skal mærkes, således at de til enhver tid kan spores, også i de efterfølgende handelsled.

Bestemmelsen tænkes ikke alene at omfatte de klovbærende dyr, der traditionelt holdes som husdyr, nemlig kvæg, svin, får og geder, men også andre, f.eks. hjorte, der holdes i fangenskab, og som har vundet eller i fremtiden måtte vinde indpas i alternative produktionssystemer.

Der forudsættes fastsat nærmere regler for klovbærende dyr, idet især disse kan angribes af en række af de sygdomme, som der ud fra eksport- eller produktionsøkonomiske synspunkter kan være ønske om at gribe ind over for.

Identifikationen kan have form af en mere eller mindre simpel beskrivelse, men ofte vil den dog skulle have form af sikker individuel mærkning, f.eks. tatovering, brænde- eller frysemærkning. Ofte vil der imidlertid være tale om isætning af et øremærke af et bestandigt materiale og med en låsemekanisme, der så godt som muligt sikrer, at det ikke tabes eller kan ombyttes.

At et dyrs identitet og dermed oprindelse med størst mulig sikkerhed kan fastslås, er afgørende, når smitteveje i forbindelse med udbrud af sygdom skal klarlægges f.eks. som led i bekæmpelse af eller kontrol med en husdyrsygdom, når der som led heri er fastsat regler, der skal sikre, at den pågældende sygdom ikke spredes, eller når dyr omsættes eller i øvrigt flyttes fra deres oprindelige besætning. Sådanne krav er bl.a. fastsat i § 9 i bekendtgørelse nr. 182 af 3. april 1986 om IBR-infektioner og i § 9 i bekendtgørelse nr. 166 af 25. april 1985 om Aujeszky's sygdom.

Også når dyr afhændes til slagtning, må deres oprindelse kunne spores. Dette er af åbenbar betydning, såfremt der ved kontrollen på slagteriet konstateres eller opstår mistanke om sygdom, specielt dem, der er opført i bilagets pkt. I, hvor hurtig indgriben over for besætninger, der har haft kontakt med dyret, er påkrævet.

Endvidere har mærkning betydning, når blodprøver til laboratoriemæssig undersøgelse udtages i forbindelse med slagtning eller som led i sygdoms-bekæmpelse, -overvågning eller -kontrol. Som et led i bekæmpelse af Aujeszky's sygdom er der i bekendtgørelse nr. 167 af 26. april 1985 fastsat regler om mærkning og blodprøvning af orner, der afgår til slagtning eller eksport, og bekæmpelsen af enzootisk leukose hos kvæg hviler for en væsentlig del på undersøgelse af blodprøver udtaget ved slagtning, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 70 af 28. februar 1979 om bekæmpelse af enzootisk leukose hos kvæg.

Ud over ovennævnte eksempler er det i bekendtgørelse nr. 570 af 11. december 1980 om registrering af af- og tilgang af kvæg og svin i besætninger fastsat, at disse dyr ved flytning klart skal kunne identificeres. Bekendtgørelsen er udarbejdet på baggrund af EF-bestemmelser om brucellose, tuberkulose, enzootisk leukose og klassisk svinepest.

Til stk. 2

Det må forudses, at der kan opstå behov for i kortere eller længere perioder at fastsætte tilsvarende regler vedrørende andre dyr end klovbærende, f.eks. i forbindelse med kontrol af sygdom hos disse.

Til § 11

Smitte overføres ofte ved kontakt mellem dyr fra forskellige oprindelsesbesætninger eller via personer eller ting, der er i kontakt med forskellige besætninger. Det er derfor nødvendigt at kunne

stille veterinærhygiejniske krav, som kan forebygge smitte ad denne vej.

Til stk. 1

Bestemmelsen skal bl.a. danne grundlag for Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 374 af 18. august 1980 om eksportisolationsstalde for kvæg og svin, der indeholder bestemmelser om adskillelse af syge og raske dyr, og bekendtgørelse nr. 143 af 3. april 1984 om fjernelse af kvæg fra eksportmarkeder og samlestalder, der fastslår, at kvæg til levebrug skal holdes adskilt fra kvæg til slagtning eller til eksport. Endvidere findes der i bekendtgørelserne om IBR og Aujeszky's sygdom regler om adskillelse - bl.a. under transport - af dyr, som er konstateret fri for de pågældende sygdomme, og andre dyr.

Til stk. 2

Bemyndigelse skal bl.a. danne grundlag for eksisterende regler om rensning og desinfektion af overtrækstøj og vogne, fastsættelse af særlige afhentningstidspunkter eller særlige køreruter.

Til § 12

Bestemmelsen afløser lov nr. 197 af 7. september 1948 om markeder m.v. for heste og kreaturer. Med forslaget bortfalder de erhvervsmæssige hensyn, som er indeholdt i den gældende markedslov, jf. bemærkningerne under pkt. 2 »Den gældende lovgivning«. Reglerne foreslås udvidet til at gælde alle markeder, hvor de før kun omfattede markeder med heste og kreaturer.

Herudover foreslås der gennemført en administrativ forenkling. Efter de gældende regler skal alle markeder godkendes af landbrugsministeren efter høring af landboorganisationerne, politimesteren, kommunen og Veterinærdirektoratet. Efter forslaget er det hensigten at opretholde en godkendelsesordning i forbindelse med etablering af permanente markeder, samlestalder og auktioner, hvorimod godkendelsesordningen for så vidt angår midlertidige markeder m.v. foreslås erstattet af en anmeldeordning, jf. bestemmelsens stk. 2.

For at sikre mindst mulig administration vil ordningen blive udformet således, at et marked m.v., der er behørigt anmeldt, vil kunne afholdes, hvis anmelderen ikke inden en vis frist har fået anden underretning fra Veterinærdirektoratet, og på betingelse af, at de generelle regler om markeder m.v. overholdes. Den mulighed, som Veterinærdirektoratet har efter de gældende regler til at

forbyde afholdelse af markeder m.v., vil fortsat bestå, jf. herved også § 7, stk. 3.

Ved lejlighedsmarkeder m.v., jf. bestemmelsens stk. 2, forstås markeder m.v., der højst afholdes 4 gange årligt.

Det allerede gældende krav om dyrlægetilsyn med markeder vil blive opretholdt. I forbindelse med anmeldelsen forudsættes det oplyst, hvilken dyrlæge der er antaget til at føre tilsyn med markedet, hvorefter Veterinærdirektoratet vil beskikke den pågældende dyrlæge til hvervet.

Efter de gældende regler betales dyrlægens vederlag for tilsyn med godkendte markeder af det offentlige, jf. cirkulære nr. 64 af 15. marts 1962 med senere ændringer. I forbindelse med udarbejdelsen af de administrative regler vil denne ordning blive taget op til overvejelse.

Til stk. 2

Som en konsekvens af godkendelsesordningens bortfald vil de gældende regler om markeder m.v., jf. bl.a. bekendtgørelse nr. 332 af 20. juli 1948 om markedsordningen, blive revideret og udbygget bl.a. med regler om, hvilke dyr der på samme tid må tilføres markeder, dyrskuer m.v., og om krav til indretning.

Til § 13

Til stk. 1

Bestemmelsen er ny. Baggrunden for bestemmelsen er, at erfaringerne har vist, at smitte ofte spredes via den handel med dyr, som foregår ved handelsmænds mellemkomst. Det foreslås derfor, at der gives ministeren bemyndigelse til at etablere en godkendelsesordning for personer, der erhvervsmæssigt omsætter klobbærende dyr, dvs. kvæg, får og svin.

Landmænd, der omsætter dyr som et naturligt og normalt led i deres husdyrproduktion, tænkes ikke omfattet af bestemmelsen. Afgørende for, hvem der anses for omfattet, vil bl.a. være længden af den periode, hvori den pågældende ejer dyrene eller har dem i sin varetægt. Ved fastsættelse af denne vil der blive taget hensyn til kendte inkubationstider for smitsomme husdyrsydomme.

Mellemhandlere, der køber og sælger dyr uden at have dem i deres varetægt, anses også for omfattet. Som eksempel kan nævnes SPF-organisationer, der formidler køb og salg af svin fra SPF-besætninger, herunder organiserer transport af dyrene fra sælger til køber.

Til stk. 2

Af de under bemærkningerne til stk. 1 anførte grunde er det fundet nødvendigt at kunne sanktionere overtrædelse af veterinærbestemmelser med fratagelse af tilladelsen til at omsætte husdyr.

Til stk. 3

Bestemmelsen giver landbrugsministeren mulighed for at udvide reglerne om en godkendelsesordning i forbindelse med omsætning af klobbærende dyr til også at omfatte omsætning af andre dyr end klobbærende.

Til § 14

Bestemmelsen erstatter, tillige med de øvrige bestemmelser i dette kapitel, lov nr. 424 af 30. juni 1922 om anvendelse af selvdøde dyr m.m.

Ved animalsk affald forstås f.eks. kroppe af selvdøde eller dødfødte dyr, aflivede og afhudede pelsdyr, fralyste æg, tilbageholdt mælk, gødning, knogler, brusk og kassater fra slagtning og opskæring samt spild og rester i øvrigt af animalsk oprindelse, herunder også husholdningsaffald.

Bestemmelsen erstatter eller danner grundlag for de bestemmelser i husdyrsydomslovgivningen, der regulerer anvendelse af animalsk foder, f.eks. § 9 i lov nr. 175 af 5. juni 1959 om tillæg til lov om smitsomme sygdomme hos husdyrene, der foreskriver varmebehandling af returnmælk, og bekendtgørelse nr. 341 af 7. december 1964 om varmebehandling af fralyste og uklækkede rugeæg.

Begrebet animalsk affald i nærværende lovforslag er bredere end affaldsbegrebet i kødloven, der omhandler kød, slagteaffald og kødvarer, der hidrører fra slagteprocessen.

Til stk. 2

Principielt må animalske affaldsprodukter ikke anvendes som foder til dyr af hensyn til risikoen for smittespredning, men på baggrund af de seneste års stigende foderpriser og den øgede genanvendelse af affald er interessen for at anvende animalsk affald til dyrefoder vokset. I Landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 454 af 21. september 1983 om anvendelse af affald som foder til dyr er fastsat regler, hvorefter det er tilladt på visse betingelser at anvende animalsk affald, herunder i form af køkkenaffald, til opfodring.

Til § 15

Bestemmelsen skal danne grundlag for autorisation af destruktionsanstalter, som hidtil er blevet autoriseret i medfør af lov om anvendelse af selv-

døde dyr m.m., og af virksomheder, der indsamler affald til opfodring af dyr, jf. § 14, stk. 2.

Autorisation af kødfoderfabrikker er hidtil også sket i medfør af loven om selvdøde dyr m.m., men hjemmelen hertil er nu overført til kødloven (lov nr. 328 af 4. juni 1986 om kød m.m.).

Til stk. 2

Bestemmelsen skal danne grundlag for de eksisterende bestemmelser om affaldshåndtering, indretning og drift m.v. på de nævnte virksomheder.

Til stk. 3

Destruktionsanstalter har efter de nugældende regler pligt til at destruere alt modtaget potentielt smittefarligt affald, hvorimod de ikke har pligt til at modtage alt affald. Ved sygdomsudbrud, hvor mange dyr må aflives, kan veterinære eller miljømæssige hensyn hindre, at der sker en nedgravning af de aflivede dyr på stedet. Det er derfor under overvejelse at etablere en ordning, hvorefter der skabes sikkerhed for, at der er adgang til tilstrækkelig destruktionskapacitet i de enkelte landsdele.

Til § 16

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med lov nr. 340 af 26. juni 1975 om foderstoffer, navnlig denne lovs § 5 og § 6, der omhandler foderstoffers uskadelighed. I medfør af foderstofloven er der bl.a. fastsat bestemmelser om størsteindhold af uønskede stoffer og produkter i foderstoffer og om anvendelse af tilsætningsstoffer. Disse bestemmelser er sanktioneret med bødestraf for foderstoffabrikkerne. Af dyresundhedsmæssige grunde er der behov for en hjemmel til at forbyde husdyrerne at anvende foder, der kan medføre smittefare eller indebære anden sundhedsmæssig risiko for dyrene, f.eks. fordi det har et så stort indhold af skadelige stoffer (f.eks. kviksølv, bly, radioaktive stoffer), at husdyrene kan tage skade.

Bestemmelsen skal endvidere danne grundlag for regler om f.eks. varmebehandling af animalske foderstoffer, om tildækning af foder og om andre smittebeskyttende foranstaltninger i forbindelse med håndtering af foder.

Dyrehold forekommer for tiden ikke på foderstofvirksomheder, men alene i landbrugsbedrifter, som fremstiller foderblandinger til egne dyr i egne blandingsanlæg. Under ændrede produktionsforhold vil der kunne bestå behov for regler om beskyttelse mod smittefare ved husdyrhold i forbindelse med fremstilling af foderstoffer til videresalg.

Til stk. 2

Bestemmelsen giver ministeren mulighed for at forbyde anvendelsen af foder, som af de under stk. 1 nævnte grunde kan medføre sundhedsfare for husdyr.

Til § 17

Bestemmelserne i dette kapitel erstatter lov nr. 211 af 31. maj 1968 om kunstig sædooverføring på husdyr. I forhold til gældende lov foreslås bestemmelserne udvidet med en bemyndigelse til at fastsætte sundhedsmæssige krav til ægtransplantation. Begrundelsen er denne metodes hurtigt voksende anvendelse inden for husdyravlen samt det forhold, at der for adskillige smitsomme sygdommes vedkommende er usikkerhed om, hvorvidt og i givet fald under hvilke forhold de pågældende sygdomme kan overføres ved ægtransplantation. Det befrugtede æg (embryonet) er omgivet af en kapsel, der i ubeskadiget stand yder beskyttelse mod indtrængen af smitstof som f.eks. virus. Mikroskopisk vurdering af kapslen og vask af de befrugtede æg inden overførsel kan derfor indgå som en forebyggende foranstaltning, men da det må anses for sandsynligt, at visse smitstoffer – i særdeleshed virus – kan være til stede inden for kapslen i det ubefrugtede æg, skønnes det nødvendigt at have mulighed for at stille sundhedsmæssige krav til ægdonorer.

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til § 1 i gældende lov. Ministerens bemyndigelse i gældende lov vedrørende krav til afstamning og kvalitet af husdyr, der kan benyttes til kunstig sædooverføring på andre husdyr, er bortfaldet, idet lov nr. 209 af 23. maj 1979 om omsætning af dyr indeholder fonøden hjemmel til at fastsætte kvalitetskrav til sæd og befrugtede æg. Bestemmelsen er, ligesom de øvrige bestemmelser i dette kapitel, udvidet med en bemyndigelse til fastsættelse af sundhedsmæssige krav til husdyr, hvis befrugtede æg overføres til andre husdyr, jf. bemærkningerne ovenfor.

Der findes i den gældende lovgivning hjemmel til at stille krav til sæddonorer vedrørende genetisk betinget sygdom. Denne hjemmel er hidtil ikke udnyttet. Der må imidlertid forudses en stigende aktualitet af disse sygdomme, navnlig fremkaldt af den stærkt voksende internationale udveksling af genetisk materiale i form af sæd og befrugtede æg. Det kan herunder nævnes, at der i forbindelse med udstedelse af veterinærattester ved eksport af sæd

og befrugtede æg må forudses stadig stigende krav fra importlandene på dette område.

Til stk. 2

Bestemmelsen svarer til § 3, stk. 2, i gældende lov med de tilføjelser, som er nødvendiggjort ved medtagelsen i loven af bestemmelser vedrørende ægtransplantationer.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen svarer til § 2 og § 3, stk. 1, i gældende lov med de tilføjelser, som er nødvendiggjort ved medtagelsen i loven af bestemmelser vedrørende ægtransplantationer.

Bestemmelsen påtænkes som hidtil benyttet til at kunne kræve handyr, der anvendes til kunstig sædooverføring på andres dyr, eller hvis sæd benyttes til befrugtning af æg med henblik på ægtransplantation, samlet på særlige virksomheder, således som det i øjeblikket forekommer på tyrestationer, ornestationer og hanstationer for ræve. Det er derimod ikke hensigten at kræve hundyr, der anvendes som donorer ved opsamling af embryoner, anbragt på særlige virksomheder (opsamlingscentraler), idet sådan opsamling mest praktisk kan foregå i besætningerne. Såfremt erhvervet selv opretter sådanne opsamlingscentraler, må det imidlertid være rimeligt, at der kan stilles krav vedrørende disses indretning og drift (se stk. 2). Bestemmelsen påtænkes endvidere som hidtil benyttet til at stille krav vedrørende opbevaring af sæd og til fremtidigt at kunne stille krav i forbindelse med opbevaring af embryoner, herunder specielt dybfrosne embryoner til senere anvendelse (embryonbank).

Til stk. 2

Som en udvidelse af ministerens hidtidige bemyndigelser er specificeret muligheden for at fastsætte regler vedrørende personalemæssige forhold og regler vedrørende besøg på virksomhederne. På grund af dels udviklingen henimod stadig større virksomheder, dels en stigende interesse og et stigende behov for smittebeskyttelsesforanstaltninger drives de pågældende virksomheder (f.eks. tyre- og ornestationer) mere og mere efter SPF-princippet (specifikt patogenfri). For personalets vedkommende tænkes først og fremmest på regler for personalets uddannelse inden for området hygiejne og smittebeskyttelse samt på regler vedrørende personalets kontakt med andre dyrehold. For besøgendes vedkommende må påregnes krav vedrørende

seneste kontakt med andre dyrehold (f.eks. krav om mindst 48 timers ophold her i landet inden besøget) samt regler vedrørende de besøgendes iklædning og færden på virksomheden.

Til stk. 3

Bestemmelsen svarer til § 3, stk. 1, i gældende lov med de tilføjelser, som er nødvendiggjort ved medtagelsen i loven af bestemmelser vedrørende ægtransplantationer.

Til § 19

Denne bestemmelse svarer til § 4 i gældende lov, men er udvidet til også at omfatte kunstig sædooverføring til egne husdyr samt opsamling og overførsel af befrugtede æg.

Ønsket om bemyndigelse til fastsættelse af bestemmelser for inseminering på egne dyr skyldes det forhold, at »ejerinseminering«, der hidtil mest har været et fænomen knyttet til svinereproduktionen, nu vinder mere og mere indpas inden for andre dyrearter som f.eks. kvæg og pelsdyr. Blandt andet fordi dybfrosset sæd må forudses at vinde stadig større udbredelse med deraf følgende større risiko for sygdomsspredning ved anvendelse af sæd, der ikke er fremstillet, behandlet eller opbevaret på betryggende måde, skønnes det nødvendigt, at personer, der ønsker at inseminere egne husdyr, ved deltagelse i et godkendt kursus gøres bekendt med de grundlæggende regler vedrørende arbejdet samt med de lovmæssige bestemmelser for dette.

Opsamling og overførsel af embryoner til husdyr kræver et så indgående kendskab til husdyrs bygning og funktion, at kun personer med uddannelse på linje med dyrlægeuddannelsen kan forventes at få tilladelse hertil.

Til § 20

Bestemmelsen svarer til § 5 i gældende lov med de tilføjelser, som er nødvendiggjort ved medtagelsen i loven af bestemmelser vedrørende ægtransplantationer.

Til § 21

Den foreslåede bestemmelse tænkes bl.a. anvendt til at forbyde dyrehold i områder, hvor der kan være særlig fare for smitteoverførsel, eller hvor der kan være risiko for radioaktiv forurening, kviksvov- eller blyforurening og lignende. Endvidere kan bestemmelsen anvendes til at forbyde be-

stemte dyrearter i dyreparker, hvor der er publikumsadgang og derfor smitterisiko.

Til § 22

Bestemmelsen er ny. Den tager primært sigte på at forebygge smittespredning, f.eks. ved at stille krav om etablering af udleveringsrum i tilknytning til stalde, således at chauffører og andre, der dagligt kommer i flere besætninger, undgår at komme i kontakt med besætningens øvrige dyr. Endvidere vil der kunne stilles indretningskrav, f.eks. opdeling af meget store enheder, hvor mange dyr er opstaldet, og hvor risikoen for smittespredning derfor er særlig stor, samt krav til indretning af dyreparker, zoologiske haver osv., f.eks. for at undgå fodring af dyrene med eventuelt inficerede madvarer.

Bestemmelsen forudsættes også at åbne mulighed for at regulere dyreparkers og zoologiske havers videresalg af dyr.

For at forebygge smittespredning i forbindelse med afhentning af f.eks. gylle til biogasanlæg kan der blive tale om særlige krav til indretning af gylletanke og adgangsforholdene i tilknytning her-til.

De sundhedsmæssige hensyn, som bestemmelsen også varetager, kan komme ind i forbindelse med krav til staldindretning, f.eks. krav til ventilation. Det er ikke hensigten at regulere egentlige dyreværns-mæssige forhold, som henhører under Justitsministeriets lovgivning. På grund af de ændrede driftsmetoder, som gennem de seneste årtier er blevet udført i landbruget, og som bl.a. har givet sig udslag i mere intensive husdyrproduktioner med flere dyr samlet på ét sted og dyr, der tilbringer hele deres liv inden døre, har man skønnet det nødvendigt at kunne fastsætte regler også for de situationer, hvor der ikke kan påvises konkret risiko for smittespredning eller anden akut sygdomsrisiko. Denne anvendelse af bestemmelsen ud fra sundhedsmæssige hensyn vil kunne forekomme som et resultat af analyser foretaget som led i et sundhedsprogram, jf. § 23.

Til § 23

Bestemmelsen, der som sådan er ny, men indeholder principper, der allerede anvendes som led i de sundhedsprogrammer, der er gennemført eller planlagt gennemført på frivillig basis, er et vigtigt led i forslaget fremhævelse af den forebyggende indsats i husdyrsygdomsbekæmpelsen.

Bestemmelsen skal bl.a. danne grundlag for en registrering af sådanne data vedrørende de enkelte besætninger, som vil kunne give mulighed for at konstatere sygdomssammenhænge, bl.a. for så vidt angår de multifaktorielle, miljøbetingede sygdomme, der nu foreslås omfattet af husdyrsygdomslovgivningen. Efterhånden som der sker en udbygning af EDB-anvendelsen inden for det veterinære sundhedsvæsen, vil der være mulighed for samkøring af f.eks. slagteriernes kødkontrolregistre og de registre, der opbygges som led i sundhedsprogrammerne, således at der bl.a. gennem kødkontrollen bliver mulighed for en sygdomsforebyggelse.

Bestemmelsen giver endvidere mulighed for i de enkelte besætninger, der deltager i et sundhedsprogram, at foreskrive afhjælpning af forhold, der giver anledning til sygdomsproblemer. Det er ikke hensigten på kort sigt at fravige frivillighedsprincippet ved deltagelse i et sundhedsprogram, men det kan ikke udelukkes, at der på grundlag af indhøstede erfaringer senere viser sig behov for at indføre obligatoriske elementer.

Til § 24

Bestemmelsen erstatter lov nr. 42 af 20. februar 1960 om vaccination mod ondartede smitsomme pelsdyrsygdomme og lov nr. 129 af 31. marts 1960 om vaccination mod mund- og klovesyge. Bestemmelsen skal endvidere danne grundlag for særlige sundhedskontrolundersøgelser som f.eks. dem, der er iværksat i forskellige områder i landet, herunder i grænseområder, og i svinebesætninger i dyreparker, zoologiske haver m.v. i medfør af bekendtgørelse nr. 166 af 25. april 1985 om Aujeszky's sygdom.

Bemyndigelsen til at foreskrive dyrlægetilsyn med besætninger, zoologiske haver m.v. er ny. For besætninger vil muligheden f.eks. kunne blive aktuel i forbindelse med sundhedsprogrammerne.

Til § 25

Bestemmelsen erstatter tilsvarende bestemmelse i lov nr. 191 af 9. maj 1984 om ændring af 1920-loven. Der er dog tale om en udvidelse, idet forslaget åbner mulighed for at udtage prøver til undersøgelse for en hvilken som helst sygdom, hvor den eksisterende bestemmelse kun omfatter herpesvirusinfektioner. Bl.a. erfaringerne med udbrud af svinepest syd for den dansk-tyske grænse har vist behov for en bredere hjemmel til udtagning og undersøgelse af prøver i forebyggende øjemed.

Endvidere skal bestemmelsen danne grundlag for udtagelse af prøver med henblik på af eksportmæssige hensyn at kunne dokumentere frihed for visse sygdomme.

Til § 26

Bestemmelsen erstatter § 9 i 1920-loven og bekendtgørelse nr. 460 af 8. september 1977 om bekæmpelse af rabies.

Da visse sygdomme kan overføres mellem dyr og mennesker, f.eks. tuberkulose og rabies, er det nødvendigt at kunne iværksætte foranstaltninger også ud fra hensynet til beskyttelse af mennesker.

Til § 27

Generel regulering af lægemidler finder sted i medfør af Indenrigsministeriets lovgivning om lægemidler, jf. lovbekendtgørelse nr. 451 af 6. august 1982, og om apotekervirksomhed, jf. lov nr. 279 af 6. juni 1984. Der er ikke med nærværende bestemmelse tilsigtet nogen ændring i den bestående ordning, hvorefter lægemidler generelt skal godkendes af Sundhedsstyrelsen, dvs. optages i specialitetsregistret.

Bestemmelsen tager sigte på at regulere den konkrete anvendelse af veterinære lægemidler i form af vacciner, sera, immunologiske testpræparater m.v. Den erstatter lov nr. 42 af 20. februar 1960 om vaccination mod ondartede smitsomme pelsdyrsygdomme og lov nr. 129 af 31. marts 1960 om vaccination mod mund- og klovesyge.

Bestemmelserne svarer endvidere til § 7 b i lov om veterinærvæsenet samt om udøvelse af dyrlægegerning (lovbekendtgørelse nr. 312 af 25. juni 1980), men er indsnævret i forhold til § 7 b, som ud over anvendelse af lægemidler til husdyr også omfatter anvendelse af produkter fra sådanne husdyr til levnedsmidler eller foder. Indhold af restkoncentrationer af lægemidler m.v. i kød og kødprodukter til udførsel reguleres i kødloven, og restkoncentrationer i levnedsmidler til afsætning her i landet reguleres i medfør af levnedsmiddeloven, jf. lov nr. 310 af 6. juni 1973. For så vidt angår regulering af uønskede stoffer i foder henvises til nærværende forslags § 16.

Forbud mod anvendelse af et veterinært lægemiddel kan – ud over ønsket om at undgå restkoncentrationer i kødprodukter – f.eks. være aktuelt over for en utilstrækkeligt afsvækket vaccine eller i situationer, hvor det ud fra sundheds- eller eksportmæssige hensyn ikke er ønskeligt at anvende vaccination, som kan medføre, at dyr kan være

smittebærere eller give positiv reaktion i blodserum, uden at sygdommen kommer til udbrud.

Det samme kan gælde for visse antibiotika eller kemoterapeutika, som kan mildne eller afkorte et sygdomsforløb i en sådan grad, at det kan være vanskeligt at stille diagnose.

Bestemmelsen tænkes også anvendt til at påbyde anvendelse af lægemidler, f.eks. som led i bekæmpelse af en sygdom eller i forebyggende øjemed.

Lægemidler fremstillet af animalske produkter omfatter f.eks. enzymer, hormoner og vækstfremmende stoffer.

Udtrykket »udlevering« er snævrere end det tilsvarende udtryk i lægemiddeloven, idet det i nærværende bestemmelse kun omfatter dyrlægers ordination/distribution.

Til stk. 2

Bestemmelsen er ny. Den udfylder og konkretiserer bl.a. dyrlægelovens § 7, stk. 4, om dyrlægers pligt til at føre ordnede optegnelser over visse dele af deres virksomhed.

På baggrund af de seneste års debat om anvendelse af visse lægemidler m.v. til husdyr, som skal anvendes til fremstilling af levnedsmidler, har man bl.a. i forbindelse med sundhedsprogrammerne fundet det hensigtsmæssigt at søge gennemføre en registrering af forbruget af lægemidler såvel på dyrlæge- som på besætningsniveau. Bestemmelsen giver ministeren mulighed for at gennemføre en sådan registreringsordning. Oprettelse af registre vil ske under hensyntagen til registerlovgivningen.

Til stk. 3

Desinfektionsmidler og lignende stoffer, der anvendes til rensning og desinfektion af husdyr eller husdyrs miljø, skal godkendes i henhold til lov nr. 212 af 23. maj 1979 om kemiske stoffer og produkter. Nærværende bestemmelse giver landbrugsministeren en mulighed for ud fra husdyrproduktionsmæssige hensyn at fastsætte særlige regler for anvendelsen af sådanne stoffer, f.eks. produkter til patte- og yverdesinfektion eller produkter til desinfektion i dambrug.

Til § 28

Bestemmelsen er ny. Den giver ministeren mulighed for at indføre batchkontrol af veterinære lægemidler, f.eks. ved at stille krav om udlevering af enkelte ampuller fra hver batch, der markedsføres. Kontrollen, der kan blive aktuel i forbindelse

med opklaring af årsagen til sygdomsudbrud, vil kunne etableres på et af de veterinære institutter.

Bemyndigelsen og den konkrete udformning af en kontrolordning vil blive udmøntet efter forhandling med indenrigsministeren.

Til § 29

Bestemmelsen lovfæster det veterinære vacci-
neudvalg, som i 1983 efter aftale mellem Inden-
rigsministeriet og Landbrugsministeriet blev nedsat
med henblik på at rådgive Sundhedsstyrelsen i
sager om veterinære vacciner m.v.

Til § 30

Spredning af visse husdyrsygdomsfremkaldende
smitsoffer kan have store eksportmæssige konse-
kvenser, hvorfor det foreslås, at ministeren bemyn-
diger til at fastsætte regler for arbejde hermed.

Bestemmelsen skal sammenholdes med § 24 og
§ 25 i lov om lægemidler, hvorefter kliniske af-
prøvninger af lægemidler skal anmeldes til Sund-
hedsstyrelsen, der kan stille vilkår eller kræve un-
dersøgelsen standset eller ændret.

Til § 31

Den nyere bioteknologi, herunder især gentek-
nologien, indebærer nye muligheder for mere mål-
rettet at gribe ind i organismers arveanlæg. Det er
således nu bl.a. muligt at overføre gener med
kendt funktion fra planter, dyr og mikroorganis-
mer til celler af samme eller anden art.

En væsentlig del af forskningen på området
tager sigte på anvendelse inden for jordbruget, og
resultaterne af denne forskning forventes på lidt
længere sigt at få stor betydning for jordbrugspro-
duktionen.

Inden for husdyrbruget forventes resultaterne af
anvendt genteknologi inden for de nærmeste år
især at få betydning på det veterinærmedicinske
område. Således forventes såvel produktion som
anvendelse af vacciner at ville kunne ske uden
samtidig risiko for smittespredning, ligesom vac-
cineproduktionen vil kunne billiggøres. Endvidere
vil gensplejsningsteknikken muliggøre fremstilling
af hjælpemidler, der kan lette diagnosticering og
forebyggelse af husdyrsygdomme. Andre hjælpe-
stoffer såsom vitaminer, enzymer, vombakterier
m.v. forventes også at kunne blive fremstillet ved
hjælp af gensplejsede mikroorganismer.

Husdyravl ved direkte anvendelse af gensplejs-
ning er yderst kompliceret. Det forventes på lang
sigt at blive muligt at forbedre specifikke egenska-

ber såsom frugtbarhed, tilvækst, kødfylde, foder-
udnyttelse og sygdomsresistens.

Til kapitel 10

Bestemmelserne i dette kapitel afløser bl.a. § 19
i 1920-loven, § 1 i lov nr. 326 af 23. december
1925, bestemmelserne i lov nr. 139 af 1. juli 1927
og § 3, stk. 2, i lov nr. 175 af 5. juni 1959, alle om
ændring af 1920-loven. I medfør af disse bestem-
melser er der fastsat takster for dyrlægers arbejde i
forbindelse med diagnosticering af husdyrsygdom-
me, jf. Landbrugsministeriets cirkulære nr. 64 af
15. marts 1962 med senere ændringer om betaling
for offentlige forretninger.

Med forslaget bortfalder de hidtil lovfæstede
principper, hvorefter det offentlige i et vist omfang
dækker udgifterne til diagnosticering af ordnede
smitsomme sygdomme og enkelte mildere smit-
somme sygdomme. Efter de nugældende regler
betaler det offentlige således dyrlægeundersøgelse,
herunder udtagning og indsendelse af prøver til de
statslige institutter, og selve laboratorieundersøgel-
sen, som hovedregel dog kun, hvis laboratorieun-
dersøgelsen bekræfter mistanken. I modsat fald
betaler ejeren selv alle udgifter, herunder også til
laboratorieundersøgelsen.

Baggrunden for forslaget om ikke at videreføre
det hidtidige betalingsprincip er dels, at de begrun-
delser, der har ligget til grund for at indarbejde
princippet i husdyrsygdomsloven fra 1920, ikke
længere synes at være til stede, dels at muliggøre
administration i overensstemmelse med regerin-
gens økonomisk-politiske målsætning i videst mul-
lig udstrækning at begrænse gratisprincipets an-
vendelse. Hertil kommer, at set i forhold til de
diagnostiske undersøgelser, der i øvrigt gennemfø-
res som led i overvågningen og bekæmpelsen af
husdyrsygdomme, udgør de egentlige mistankeun-
dersøgelser kun en mindre del. Forslaget vil derfor
kun have beskedent økonomisk betydning for den
enkelte besætningssejer.

Til § 32

Bestemmelsen giver landbrugsministeren hjem-
mel til at fastsætte nærmere regler om betaling af
udgifterne til de foranstaltninger, der i medfør af
loven iværksættes med henblik på at hindre udbredelse
af husdyrsygdomme.

Af foranstaltninger, der kan komme på tale,
kan f.eks. nævnes dyrlægeundersøgelse, udstedelse
af attester, mærkning og indsyning af dyr til dyr-
skuer og lign. Udgifterne ved sådanne foranstalt-

ninger, der foretages som led i den generelle sygdomsforebyggelse og er baseret på generelle regler udstedt af Veterinærdirektoratet, vil typisk påhvile besætningsejeren.

For så vidt angår visse foranstaltninger, der gennemføres af eller på grundlag af påbud fra Veterinærdirektoratet som led i bekæmpelsen af enkelte alvorlige smitsomme husdyrsygdomme som mund- og klovesyge, klassisk og afrikansk svinepest, SVD og Newcastle disease, medfører det offentliges deltagelse i husdyrsygdomsbekæmpelsen dog, at udgifterne hertil må være den enkelte besætningsejer uvedkommende. De foranstaltninger, der i den forbindelse påbydes, f.eks. destruktions, nedslagning, desinfektion, afspærring osv., vil ofte være af en karakter, som går ud over, hvad der er i den enkelte besætningsejers interesse for at bekæmpe sygdommen.

For så vidt angår områdeundersøgelser, der undertiden iværksættes som led i overvågning af en bestemt sygdom, vil vurderingen af, hvem der skal betale udgifterne herved, bero på, om undersøgelsen iværksættes som et led i Veterinærdirektoratets almindelige overvågnings- og tilsynspligt. Der kan ikke angives entydige principper for betalingen heraf. Spørgsmålet vil blive afgjort ud fra en konkret vurdering og på grundlag af de forhandlinger med de berørte organisationer, der altid går forud for iværksættelse af en områdescreening.

Til § 33

Bestemmelsen svarer til 1920-lovens princip, jf. f.eks. § 8 og § 19 i 1920-loven og § 8 i lov nr. 175 af 5. juni 1959 om ændring af 1920-loven.

Ifølge gældende lovs erstatningsregler skal der ske en taksation af dyr, der skal nedslås. Der betales kun erstatning for dyrets værdi. Ved det sidst forekommende mund- og klovesygeudbrud blev der tilvejebragt særlig bevillingsmæssig hjemmel til at yde erstatning for driftstab.

Som bestemmelsen er formuleret, jf. ordet »kan«, åbner den mulighed for en skønsmæssig vurdering af, om erstatning skal ydes. Baggrunden herfor er, at en ubetinget pligt til at betale erstatning for driftstab vil kunne få store økonomiske konsekvenser for det offentlige som følge af de strukturændringer, der har fundet sted og fortsat finder sted inden for husdyrproduktionen med større og større driftsenheder og deraf følgende koncentrationer af dyr samlet på ét sted.

Til stk. 2

En ubetinget, fuld erstatningspligt for det offentlige i forhold til værdien af de dyr, der må nedslås, vil kunne indebære store økonomiske konsekvenser. Hertil kommer, at store driftsenheder har bedre muligheder for at sikre sig økonomisk mod et eventuelt tab som følge af et sygdomsudbrud, f.eks. ved etablering af en forsikringsordning eller lignende.

Bestemmelsen giver derfor ministeren mulighed for at fastsætte særlige regler om beregning af erstatning, herunder maksimere det erstatningsbeløb, der kan udbetales pr. besætning.

Til § 34

En væsentlig del af administrationen af veterinærlovgivningen varetages i dag af Veterinærdirektoratet og af de veterinære institutter. Bestemmelsen giver mulighed for at fastsætte regler om klage over disse institutioners afgørelse, herunder begrænse klageadgangen.

Til stk. 2

En effektiv forebyggelse og bekæmpelse af husdyrsygdomme forudsætter erhvervets aktive medvirken. Således foregår en væsentlig del af mastitisbekæmpelsen på laboratorier oprettet af Danske Mejeriers Fællesorganisation. Også de sundhedsstjerner, der er etableret inden for kvæg- og svine-sektoren, gennemføres i stor udstrækning i erhvervs- og organisationsregi. I overensstemmelse med regeringens moderniseringsplaner er det hensigten at videreføre og udbygge sådanne ordninger, hvilket bestemmelsen åbner mulighed for.

Bestemmelsen åbner ligeledes mulighed for efter forhandling med vedkommende ministre at henlægge opgaver til andre ministeriers institutioner.

Til § 35

Varetagelsen af administrationen i medfør af lovforslaget forudsætter ofte adgang til private ejendomme. Da bekæmpelse og forebyggelse af husdyrsygdomme også sker i den enkelte ejers interesse, er der normalt ingen problemer forbundet hermed. Det kan dog ikke udelukkes, at der kan være behov for at skaffe sig adgang til offentlig eller privat ejendom.

De personer, der bemyndiges til at skaffe sig adgang til offentlig og privat ejendom uden retskendelse, vil typisk henhøre under Veterinærdirektoratet. I specielle tilfælde kan tilsynsmyndigheden dog have behov for bistand fra personer uden for tilsynsmyndigheden, der besidder særlig sagkund-

F.t.l. om husdyrsygdomme

skab på området, og sådanne vil også kunne opnå bemyndigelse i henhold til bestemmelsen.

Bestemmelsen sikrer desuden mulighed for genemtvingelse af myndighedernes adgang til de lokaliteter, der omfattes af bestemmelsen. Politiet bestemmer under hensyn til almindelige politimæssige overvejelser, hvorledes bistanden skal ydes.

Til § 36

Bestemmelsen svarer i princippet til gældende lovgivning, jf. f.eks. § 19 i 1920-loven og § 1, stk. 3, i lov om foranstaltninger til udryddelse af oksebremselarven.

Til § 37

Som led i den fælles landbrugspolitik i EF, herunder ophævelsen af handelshindringer, er der gennemført en harmoniserig af veterinærlovgivningen. Bestemmelsen bemyndiger ministeren til at udstede de regler, som er nødvendige for at gennemføre de af EF vedtagne beslutninger, direktiver eller forordninger.

Til § 38

Sanktionen ved overtrædelse af gældende lovgivnings bestemmelser består overvejende af bødestraf, jf. § 18 i 1920-loven. Der er dog også i enkelte særregler, f.eks. i lov om anvendelse af selvdøde dyr m.m., bestemmelser om hæftestraf. Da overlagte overtrædelser af lovgivningen typisk vil have til formål at opnå en økonomisk fordel, skønnes det tilstrækkeligt, at der er mulighed for ved bødestraf at inddrage den økonomiske gevinst, der måtte være opnået.

Til stk. 2

Bestemmelsen bemyndiger ministeren til at fastsætte strafbestemmelser i bekendtgørelser, der udstedes i medfør af loven.

Til § 39

I overensstemmelse med forslagene i betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering m.v. i kommunestyret foreslås det, at kommuner og kommunale fællesskaber kan pålægges bødeansvar. Det er

en forudsætning, at den strafbare handling er begået af kommunen eller det kommunale fællesskab som driftsherre, arbejdsgiver eller lignende.

Til § 40

Straffesager i henhold til forslaget behandles som politisager. Endvidere vil der efter forslaget være adgang til at bringe de retsmidler, der er nævnt i retsplejelovens kapitel om ransagning, til anvendelse i samme omfang som i statsadvokatsager.

Til § 41

Loven foreslås sat i kraft den 1. juli 1987.

*Til § 42**Til stk. 1*

Nærværende lovforslag erstatter lov nr. 156 af 14. april 1920 om smitsomme sygdomme hos husdyrene med ændringslove. Som led i den regelsanering, som ønskes gennemført i forbindelse med lovforslaget, er endvidere de bestemmelser i de nævnte særlove, som ønskes videreført, inkorporeret i forslaget. Husdyrsygdomsloven og de under pkt. 2-8 nævnte særlove kan herefter ophæves.

Til stk. 2

Lovforslaget forudsætter, at en lang række gældende administrative forskrifter revideres. Da der vil gå en vis tid efter lovforslagets ikrafttræden, inden denne revision er afsluttet, er den foreslåede hjemmel til at opretholde gældende administrative regler nødvendig.

Til stk. 3

Bestemmelsen fastlår, at gældende bestemmelser, der forbliver i kraft efter forslagets ikrafttræden, strafsanktioneres efter samme regler som bestemmelserne i lovforslaget.

Til § 43

Lovforslaget gælder ikke for Grønland og Færøerne, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland.